

Betænkning

OM

DET KGL. AKADEMI
FOR DE SKØNNE KUNSTERS
LOKALEFORHOLD

Afgivet af det af
undervisningsministeriet den 15. september 1954
nedsatte udvalg

BETÆNKNING NR. 250

1960

Det administrative bibliotek

Slotsholmsgade 12
1216 København K
Tlf. (01)122517

70.7/1 ex.2

INDHOLDSFORTEGNELSE

<u>Indledning</u>	1
<u>Kapitel I.</u>	
Kunstakademiets lokaleforhold	2
1. Ved udvalgets nedsættelse i 1954	2
2. Ved udvalgsarbejdets afslutning i 1960	2
<u>Kapitel II.</u>	
Udvalgets undersøgelser af kunstakademiets behov for lokaleudvidelser	5
1. Afdelingen for bygningskunst	5
2. Afdelingen for billedkunst	7
3. Samlinger og fællesarealer	8
4. Tjenesteboliger	11
5. Kunstakademiets administration	12
6. Resumé af kunstakademiets lokalebehov	12
<u>Kapitel III.</u>	
Udvalgets undersøgelser af muligheder for kunstakademiets lokalemæssige udbygning	13
1. Undersøgte muligheder for udbygning i forbindelse med de nuværende lokaler på Charlottenborg Slot	13
2. Undersøgte muligheder for kunstakademiets placering uden for Charlottenborg	14
<u>Kapitel IV.</u>	
Resultatet af udvalgets undersøgelser af muligheder for kunstakademiets lokalemæssige udbygning	19
<u>Kapitel V.</u>	
Forslag til tilvejebringelse af de for kunstakademiets undervisning nødvendige bygningsmæssige rammer	21
1. Tilvejebringelse af det nødvendige areal, 26.000 m ² bruttoetageareal	21
2. Kompensationsareal som følge af Det kgl. Teaters overtagelse af ejendommen Tordenskjoldsgade 3	22
3. Økonomiske beregninger for 1. etape og for den fortsatte udbygning, sluttende med 26.000 m ²	22
<u>Slutning</u>	25
Bilagsfortegnelse	27

Indledning.

Under 15. september 1954 nedsatte undervisningsministeriet et udvalg med den opgave:

at undersøge Det kongelige Akademi for de skønne Kunsters behov for lokaleudvidelser samt

at fremsætte forslag til tilvejebringelse af de for akademiets undervisning nødvendige bygningsmæssige rammer.

Til medlem af og formand for udvalget beskikkedes departementschef i undervisningsministeriet, Agnete Vøhtz.

Til medlemmer af udvalget beskikkedes endvidere daværende direktør for kunstakademiet, professor Johs. Bjerg, daværende dekan for bygningskolen, professor ved kunstakademiet, arkitekt Steen Eiler Rasmussen og departementschef i boligministeriet, Axel Skalts.

Efter professor Johs. Bjergs død i foråret 1955 beskikkedes daværende direktør for kunstakademiet, stadsbygmester, arkitekt Svend Møller til medlem af udvalget. ~~Endvidere~~ er i april 1955 daværende dekan for bygningskolen, nu rektor ved kunstakademiets skoler, professor, arkitekt Palle Suenson indtrådt som medlem af udvalget.

Ved undervisningsministeriets skrivelse af 11. september 1957 er departementschef Axel Skalts efter anmodning blevet fritaget for hvervet som medlem af udvalget. I hans sted er kontorchef Jørgen Smith, boligministeriet, beskikket som medlem.

På grund af ophold i udlandet har professor Steen Eiler Rasmussen ikke kunnet deltage i udvalgets møder efter 1. september 1958.

Som sekretær for udvalget har sekretær i undervisningsministeriet Ida Dybdal fungeret.

Udvalget har afholdt ialt 26 møder.

Kapitel I.

Kunstakademiets lokaleforhold.

Det kongelige Akademi for de skønne Kunster, statens højere læreanstalt for arkitekter, billedhuggere og malere har gennem en årrække lidt under stærk lokalemangel.

Fra dets officielle stiftelse i 1754 har akademiet haft sæde på Charlottenborg Slot, der af Kong Frederik V blev skænket til akademiets formål. Med et gennem årene stigende elevantal (skoleåret 1938/39 ialt 339 studerende, skoleåret 1957/58 ialt 662 studerende) har akademiet været henvist til at etablere undervisningslokaler også uden for slottet.

1. Ved udvalgets nedsættelse i 1954 rådede akademiet over et samlet bruttoetageareal på 9.450 m²

Akademiet havde på dette tidspunkt lejede lokaler i Charlottenborggudstillingens bygning, i de af Det kgl. Teater administrerede ejendomme Tordenskjoldsgade 3 (bagbygningen) og Heibergsgade 7 (Nye Scene) samt i Frederiksholms Kanal 26 og 28 (jfr. bilag 4).

Gennem lejemål i fremmede ejendomme - i og uden for Charlottenborgkarréen - har udvalget i sin arbejdsperiode medvirket til yderligere foreløbige udvidelser af akademiets undervisningsareal.

2. Akademiet råder således i dag over ca. 14.000 m² (bruttoetageareal), der fordeler sig på følgende ejendomme med nedenstående arealer (jfr. bilag 5):

Charlottenborg Slot	5.380	m ²
Thorvaldsens bolig	340	"
Harsdorffs Palæ	1.540	"
Tordenskjoldsgade 1 (lejet areal)	810	"
Tordenskjoldsgade 3 (lejet areal)	2.720	"
Heibergsgade 9	1.290	"
Nyhavn 2 (Udstillingsbygningen) (lejet areal)	910	"
Frederiksholms kanal 26 - 28 (lejet areal)	750	"
Vester Voldgade (lejet areal)	200	"
Ialt	ca. 14.000	m ²

Herudover er ejendommen Nybrogade 6-8 med et bruttoetageareal på ca. 570 m^p stillet i udsigt som fremtidigt undervisningsareal.

Etagearealet i ejendommen Tordenskjoldsgade 3 er udlejet af Det kgl. Teater, der administrerer denne ejendom. Lette lejemål er opsagt til fraflytning i løbet af året 1960, hvorved akademiets areal bliver formindsket med 2.720 m² til 11.280 m

(i opgørelsen over det ved udvalgsarbejdets afslutning til rådighed værende areal er der medregnet arealer, der falder uden for en normal bruttoetagearealberegning, d.v.s. at kælder- og loftsarealer, der under de nuværende lokaleforhold må benyttes til undervisning, er medregnet.)

De for undervisningen til rådighed værende
2 -

arealer (ca. 14.000 m² j anvendes pr. 30. september 1959 af akademiets afdelinger på følgende måde:

Afdelingen for bygningskunst:

(Arkitektskolen og specialafdelinger).

Charlottenborg Slot	1.820 m ²
Thorvaldsens bolig	200 "
Härsdorffs Palæ	1.170 "
Tordenskjoldsgade 1 (lejet areal).	740 "
Tordenskjoldsgade 3 (lejet areal).	1.630 "
lait	ca. 5.600 m

Afdelingen for billedkunst:

(Maler- og billedhuggerskolerne).

Charlottenborg Slot	1.360 m ²
Thorvaldsens bolig	100 "
Tordenskjoldsgade 3 (lejet areal).	220 "
lieibergsgade 9	740 "
Nyhavn 2 (Udstillingsbygningen) (lejet areal).	230 "
Frederiksholms Kanal 26-28	260 "
Vester Voldgade (lejet areal).	200 "
lait	ca. 3.100 m

Samlinger, fællesarealer, boliger m.m.:

Charlottenborg Slot.	1.640 m ²	
Harsdorffs Palæ	370 "	
Tordenskjoldsgade 1 (lejet areal).	70 "	
Tordenskjoldsgade 3 (lejet areal).	870 "	
Heibergsgade 9	260 "	
Nyhavn 2 (Udstillingsbygningen) (lejet areal).	680 "	
Frederiksholms Kanal 26-28	490 "	

Ialt		ca. 4.400 m ²

Kunstakademiets administration:

(herunder akademirådets lokaler)

Charlottenborg Slot.	560 m ²	
Thorvaldsens bolig	40 "	
Heibergsgade 9	290 "	

Ialt		ca. 900 m ²

Akademiets nuværende areal (bruttoetageareal) ca. 14.000 m²
=====

De i de senere år tilvejebragte undervisningslokaler er placeret i bygninger fortrinsvis opført til beboelse, og såvel spredningen af akademiets lokaler i forskellige bygninger i byen som anvendelsen af lokaler til akademiets formål i bygninger, der er opført til andre formål, er yderst urationel såvel ud fra undervisningsmæssige synspunkter som i administrativ henseende. I særlig grad skal peges på den ulempe, en sådan spredning er for en hensigtsmæssig udnyttelse af lærerkræfterne, og det tidsspilde, som denne spredte beliggenhed volder såvel lærere som studerende.

Ganske bortset fra de i de kommende år påkrævede udvidelser af akademiets lokaler kan de nuværende lokaleforhold kun betragtes som en midlertidig løsning i en tvangssituation. Det er udvalgets opfattelse, at akademiets nuværende lokaleforhold snarest må afløses af rationelle lokaleforhold, der er betingelsen for enhver højere læreanstalts virke. Uden ordnede lokaleforhold vil det være umuligt at opnå den fulde frugtbarhed af de betydeligt forøgede bevillinger, som staten yder til den omhandlede uddannelse.

Kapitel II.

Udvalgets undersøgelser af kunstakademiets behov for lokaleudvidelser.

Vedrørende undervisningen og uddannelsen af arkitekter, malere og billedhuggere skal anføres følgende, idet der i øvrigt henvises til bilag 1.

1. Afdelingen for bygningskunst.

Afdelingen for bygningskunst omfatter kunstakademiets arkitekt-skole (normaluddannelsen med dertil hørende fagområder) og specialafdelinger for videregående uddannelse.

Med det nuværende elevantal, der er fordelt over 5 årgange, har det været nødvendigt at indrette tegnelokaler i rum under forhold, der er ganske utilstrækkelige. Pladsmangelen på tegnesalene er så stor, at det har været nødvendigt at overfylde samtlige rum. Enkelte afdelinger har været nødsaget til at opstille tegneborde i alle rum for at kunne give hver enkelt studerende en arbejdsplads, således at disse afdelinger er uden lærerværelser og auditorier. Efter de normer, der bør være retningsgivende ved projektering, har de nuværende tegnesale en gennemsnitlig overbelægning på ca. 30 %, idet man må regne med, at en studerende optager $4 \times 2 \frac{2}{2}$ m² tegnestueareal netto, medens der nu kun $2 \frac{2}{2}$ disponeres over gennemsnitlig fra 3 m netto og helt ned til 2,3 m netto pr. studerende pr. tegneplads, ovenikøbet inklusive arkivskabe og garderobe; fralægningsplads mangler helt.

Dette har medført, at mange studerende må foretrække at arbejde hjemme, hvilket i betragtning af, at undervisningen på tegnesalene dels åbner mulighed for elevernes gensidige påvirkning, dels giver lærere og elever lejlighed til i fællesskab at diskutere de problemer, elevernes projekter rejser, giver yderst uheldige **undervisningsforhold**.

At garderobe- og toiletforhold er under al kritik, og at opbevaringsmulighederne for tegninger og personlige ejendele og studiemateriale er tilsvarende slette, er en følge af tegnesalenes vækst; disse må nemlig først og fremmest lægge beslag på de forhåndenværende arealer.

Mangelen på auditorier og egnede udstillingsrum er også stærkt følt og en hindring for en videreudvikling af undervisningen i alle trin af uddannelsen.

Afdelingen for møbel- og rumkunst samt afdelingen for industriel formgivning råder i dag ikke over lokaler, der kan dække behovet for undervisning i disse discipliner.

Mangelen på værksteder og **tegnebordspladser**, udstillingsrum til modelsamlinger og lokaler til videnskabeligt arbejde og forskning har alvorlige følger. Foruden at have utilstrækkelige **lokaleforhold** til den almindelige undervisning savner skolen i realiteten helt lokaler til forskning og videnskabeligt arbejde, hvilket sinker opbygningen af et rationelt undervisningsapparat og dettes studiesamlinger.

For arkitektskolen er lokalesituationen særlig kritisk, da skolen i de kommende år kræver store lokaleudvidelser som følge af den igangværende etapevise udbygning, der sker i overensstemmelse med den betænkning, der er afgivet af den af undervisningsministeriet den 13. marts 1943 nedsatte arkitektuddannelseskommission (jfr. nærmere bilag 2).

Denne ændrede tilrettelægning af arkitektuddannelsen, hvorefter bl. a. den rent praktiske undervisning i håndværksfagene og i **materiale-**kundskab fremtidig skal foregå på værksteder og laboratorier i direkte tilknytning til arkitektskolen, medfører nødvendigheden af, at sådanne egnede værksteder og laboratorier tilvejebringes.

I betragtning af den store betydning, der må tillægges denne side af uddannelsen, er det nødvendigt, at de for undervisningens forsvarelige **gennemførelse** fornødne lokaliteter tilvejebringes snarest muligt.

Endelig vil de i arkitektuddannelseskommissionens betænkning omtalte specialstudier og **forskningsopgaver**, som skolerne er forpligtet til at tage op, medføre krav om udvidet pladsbehov. Fra akademiets side er man tillige opmærksom på den revolutionerende udvikling, som for tiden finder sted inden for dansk byggeri og bygningskunst, og det kan forudses, at ikke alene den igangværende industrialisering inden for byggeriet, men også de virkninger, som den moderne lovgivning - byggelovgivning, byplanlovgivning, saneringslovgivning m.v. - tilsigter, vil medføre stadig stigende krav til arkitektuddannelsen og utvivlsomt i øget grad kræve specialkurser, f. eks. for byplanlæggere, embedsarkitekter m. fl. i fortsættelse af normaluddannelsen.

Med støtte i arkitektuddannelseskommissionens betænkning er lokalebehovet opgjort således:

Elevantal:

1. klasse: 1 professor,
80 elever (120 på 2 mdr. prøvetid),
4 afdelinger a 20 elever.

- 2. klasse: 1 professor,
72 elever,
4 afdelinger á 18 elever.
- 3. klasse: 4 professorer (samme som i 4. klasse),
150 elever,
10 afdelinger á 15 elever.
- 4. klasse: 4 professorer (samme som i 3. klasse),
110 elever,
6-7 afdelinger á 16-18 elever.
- 5. klasse: 4 professorer,
105 elever,
7 afdelinger á ca. 16 elever.

Samlet nettoetageareal (Der henvises til specifikationen i bilag 3):

1. klasse	678 m ²
2. klasse	643 "
3. og 4. klasse (fælles lokaler)	348 "
3. klasse	1.010 "
4. klasse	853 "
5. klasse	1.139 "
Afdelingen for byplanlægning	213 "
Afdelingen for havekunst	171 "
Afdelingen for landbrugsbyggeri	190 "
Afdelingen for industri- og erhvervsbyggeri	136 "
Afdelingen for arkitekturstudier og opmåling	164 "
Afdelingen for byggeteknik	728 "
Afdelingen for belysning	239 "
Afdelingen for industriel formgivning	241 "
Afdelingen for møbel- og rumkunst	306 "
Afdelingen for industriel grafik	150 "
14 mindre afdelinger á 92 m ²	1.288 "
Administration af afdelingen for bygningskunst.	66 "
<hr/>	
Afdelingen for bygningskunst ialt	8.563 m ²
Bruttoetageareal (8.563 m ² + 40 %)	ca. 12.000 m ² =====

2. Afdelingen for billedkunst.

Afdelingen for billedkunst omfatter malerskolen, frescoskolen, grafisk skole, billedhuggerskolen, gipsriet, anatomiskolen, **perspektiv**-skolen, farveteknisk laboratorium samt keramisk værksted.

Disse afdelinger har gennem en årrække arbejdet under noget nær

tilsvarende utilfredsstillende forhold, idet lokalerne har været for små og utilstrækkelige i forhold til elevantallet.

Der savnes ovenlysklokalder til atelierundervisningen, ligesom der helt mangler omklædningsrum for modellerne, og savnes materialerum, magasinrum, garderober og toiletter ra.v.

Lokalemangelen har bl. a. medført, at man har måttet leje lokaler til frescoskolen i udstillingsbygningen ved siden af kunstakademiets bibliotek, et forhold, der dels hindrer en særdeles påkrævet udvidelse af biblioteket, dels påfører dette gener i form af støj og støv fra frescoskolen.

Grafisk skole er placeret i underbelyste kælderrum med dårlige og alt for få arbejdspladser.

Keramisk værksted er midlertidigt nedlagt, da arbejdstilsynets krav til de lokaler, der rummede værkstedet, ikke kunne honoreres.

I udvalgets arbejdsperiode har det ikke været muligt at tilvejebringe egnede erstatningslokaler til det keramiske værksted.

Lokalebehovet er - efter lignende retningslinier som for arkitekt-skolen - opgjort til følgende, idet man nærmere henviser til bilag 3:

Malerskolen	818 m ²
Frescoskolen	456 "
Grafisk skole	360 "
Billedhuggerskolen	720 "
Gipsriet	175 "
Anatomiskolen	200 "
Perspektivskolen	155 "
Farveteknisk laboratorium	200 "
Keramisk værksted	301 "
4 afdelinger á 108 m	432 "
Administration af afdelingen for billedkunst	52 "
Afdelingen for billedkunst ialt	3.869 m ²
Bruttoetageareal (3.869 m ⁹ + 40 %)	ca. 5.500 m ²

5. Samlinger og fællesarealer.

Kunstakademiets samlinger omfatter: Kunstakademiets kunstsamling, kunstakademiets bibliotek med samlingen af arkitekturtegninger, kunstakademiets lysbilledsamling, bygningsteknisk studiearkiv, samt kunsthistorisk laboratorium for billedkunst og kunsthistorisk laboratorium for bygningskunst. Kunstakademiet huser endvidere statens kunsthistoriske fotografisamling.

Kunstakademiets kunstsamling har for øjeblikket ikke fastblivende sted, men er dels spredt over akademiets forskellige møde- og undervisningslokaler, dels udlånt til fremmede institutioner. Da de nuværende forhold for denne fremtrædende kunstsamling, der repræsenterer et værdifuldt udsnit af dansk billedkunst gennem tiderne, er helt uforsvarlige, foreslår udvalget at samle den og gøre den til en levende og offentligt tilgængelig samling i Charlottenborg Slots første sals etage.

Festsalen og akademirådets mødelokaler (kuppelsal med forsale), som ligger på denne etage, anvendes af akademirådet til møder, uddeling af medailler og andre hædersbevisninger til kunstnere samt til modtagelse af inden- og udenlandske gæster i overensstemmelse med de traditioner, der gennem de 200 år, akademiet har haft til huse på Charlottenborg Slot, har udviklet sig her. På grund af skolernes pladmangel er det imidlertid for tiden nødvendigt tillige at anvende en væsentlig del af disse lokaler til undervisningsformål.

Ved at placere kunstakademiets kunstsamling i denne etage, som vil give samlingen en værdig bygningsmæssig placering, vil man kunne skabe en enestående baggrund for repræsentative opgaver, hvor staten ønsker en særlig tilknytning til dansk kunst.

De øvrige nævnte samlinger står til rådighed for studerende ved kunstakademiet og andre læreanstalter. Endvidere er samlingerne offentligt tilgængelige til brug for videregående studier på billed- og bygningskunstens område.

Selv når der ses bort fra den *gene*, der påføres biblioteket ved dets placering ved siden af frescoskolen, med dennes støv- og støjgener, må de forhold, hvorunder biblioteket huses, betegnes som helt uholdbare. Den stadige udvidelse af bogbestanden - biblioteket omfatter i øjeblikket ca. 4C.000 bind - inden for de i forvejen alt for snævre rammer har bevirket, at bøgerne må magasineres på arbejdsborde i læsesalen, hvilket i høj grad virker forstyrrende på den daglige drift, der forværres af manglende lokaler til katalogisering, bogmagasiner samt administrativt arbejde.

Statens kunsthistoriske fotografisamling, der omfatter ca. 200.000 fotografier af maler- og billedhuggerkunst fra hele verden, og arkivet for arkitekturtegninger har gennem årtier forgæves ansøgt om nødtørftig udvidelse.

De utilstrækkelige lokaleforhold for kunstakademiets lysbilledsamling er til stor *gene* for afdelingens arbejde med opbygningen af en lys-

billedsamling af nyere arkitektur. For at fremhjelpe opbygningen af studiesamlingen til gavn for undervisningen må yderligere lokaler være til rådighed til fremstilling og arkivering af lysbilleder.

Bygningsteknisk studiearkiv, hvis formål er at yde arkitektstuderende, studerende ved andre læreanstalter, praktiserende arkitekter og andre byggefolk bistand ved at give dem adgang til det **erfaringsmateriale** og de bestemmelser, praktiserende arkitekter må basere deres arbejde på, har behov for lokaler til registrering og arkivering af tegningsmateriale, tidsskrifter, håndbøger ro.v., materiale, der er uundværligt for undervisningen.

Kunstakademiet fremlejer lokaler til Dansk Byplanlaboratorium, da akademiets byplanafdeling gennem en nær tilknytning til denne private institutions bibliotek sparer etableringen af en for de byplanstuderende nødvendig studiesamling. Man ser meget nødtigt, at denne for akademiet fordelagtige tilknytning, som har fremmet byplanundervisningens vilkår, må bringes til ophør på grund af lokalemangelen.

Fælles for kunstakademiets afdelinger er mangelen af et auditorium, stort nok til at rumme de studerende til fællesarrangementer, offentlige forelæsninger m.v. (Hertil kræves en størrelse af 800 m mod nu 188 m).

Den nuværende kantine er ikke fulgt med udviklingen af elevantallet. Såfremt der for akademiets fremtidige elevantal skal kunne gives mulighed for spisning i to hold, må kantinens nettoareal incl. økonomirum være ca. 750 m mod nu 120 m .

Generel er som tidligere nævnt mangelen på ordnede garderobe- og toiletforhold. Størrelse og antal af disse rum ligger betydeligt under, hvad arbejdstilsynet ville kunne godkende ved nybygning.

Det fremtidige pladsbehov for samlinger og fælleslokaler er opgjort til følgende:

Kunstakademiets kunstsamling (slottets 1. etage)	980 m
Kunstakademiets bibliotek med samlingen af arkitekturtegninger	935 "
Kunstakademiets lysbilledsamling	125 "
Byggeteknisk studiearkiv	600 "
Kunsthistorisk laboratorium for billedkunst	85 "
Kunsthistorisk laboratorium for bygningskunst	85 "
Statens kunsthistoriske fotografisamling	200 "
Byplanlaboratoriet	300 "
Fællesauditorium	800 "
at overføre	4.110 m

	Overført	4.110 m ²	
Studerendes kantine		750 "	
Studerendes råd		250 "	
Lærerkantine		200 "	

Samlinger og fællesarealer ialt		5.310 m ²	
Bruttoetageareal (5.310 m ² + 40 %)			ca. 7.400 m ²
			=====

4. Tjenesteboliger.

Kunstakademiet råder i øjeblikket over fem tjenesteboliger, hvoraf fire er indrettet på Charlottenborg Slot eller i den tilstødende billedhuggerfløj (Heibergsgade 9). Der er således opretholdt boliger for to professorer i de gamle professorboliger på Charlottenborg ud imod Kongens Nytorv (på henholdsvis 275 m² og 335 m² bruttoetageareal) samt en bolig for en professor i billedhuggerfløjen (på 160 m bruttoetageareal), ligesom der her findes en tjenestebolig for akademiinspektøren (på 256 m bruttoetageareal).

Da kunstakademiet på grund af pladsmangel lejede lokaler for en del af billedhuggereskolen i den af boligministeriet administrerede ejendom Frederiksholms Kanal 26-28, fandt man det af undervisningsmæssige hensyn praktisk her tillige at indrette en tjenestebolig for en professor i billedhuggerkunst. Denne bolig, som boligministeriet har givet tilsagn om til enhver tid at ville stille til rådighed som bolig for en kunstner, blev i 1955 delt i to boliger, således at nu kun stueetagen (410 m) anvendes som tjenestebolig med atelier for en af akademiets professorer.

Når akademiets lokalemæssige udbygning har fundet sted, er det tanken at lade boligen falde tilbage til boligministeriet til anvendelse som kunstnerbolig.

Der vil endvidere i en del af de af akademiet lejede lokaler i ejendommen Nybrogade 6 blive indrettet en kunstnerbolig (på ca. 220 m² (medregnet i det nedenfor anførte samlede tal 1.650 m²)).

Da udvalget under hensyn til den særlige karakter, undervisningen og uddannelsen af kunstnere har, tillægger traditionen for professorbolig med atelier i tilknytning til elevernes arbejde også uden for den normale undervisningstid stor værdi, foreslår man, at der udover nødvendig portnerbolig og eventuelt maskinmesterbolig bevares tre af tjenesteboligerne, således at der i tilknytning til akademiet kan stilles boliger til rådighed for en professor i henholdsvis bygningskunst, malerkunst og billedhuggerkunst.

5. Kunstakademiets administration.

De til rådighed værende lokaler for administrationen: Akademirådets kontorer og mødelokaler, rektors kontorer samt administratores kontorer er ganske utilstrækkelige. Mangelen af møderum er særdeles mærkbar.

De nyoprettede rektor- og **administrato**r embeder har forståeligt ikke kunnet finde egnet plads inden for den tidligere administrations rammer.

(Til oplysning tjener, at rektors kontor for øjeblikket er 7 ni^o, forkontoret ligeledes 7 ni² (2 personer er beskæftiget her), medens et møderum helt savnes.)

Det fremtidige pladsbehov for administrationen er opgjort til følgende, idet man nærmere henviser til bilag 3:

Rektors kontor	115 m ²	
Administrators kontor	181 "	
Præsidentens kontor	111 "	

Kunstakademiets administration ialt	407 m ²	
Bruttoetageareal (407 m ² + 40 %)	ca. 600 m ²	=====

6. Resumé af kunstakademiets lokalebehov:

Bygningskunst	(nu ca. 5.600 m ²)	ca. 12.000 m ²
Billedkunst	(nu ca. 3.100 m ²)	ca. 5.500 m ²
Samlinger og fællesarealer	(nu ca. 3.300 m ²)	ca. 7.400 m ²
Tjenesteboliger	(nu ca. 1.650 m ²)	ca. 900 m ²
Administration	(nu ca. 350 m ²)	ca. 600 m ²

Ialt	(nu ca. 14.000 m ²)	ca. 26.000 m ²
=====		

Ovenstående arealberegninger er som nævnt udarbejdet med støtte i arkitektuddannelseskommissionens forslag til en udvidet arkitektuddannelse og tilsvarende foretagne undersøgelser vedr. fremtidig uddannelse af malere og billedhuggere.

Lokaleudvalget må imidlertid forudsætte, at der under uddannelsens omlægning og udvidelse kan opstå væsentlige nye behov, som kan forøge arealkravene. **Eksempelvis** kan den tekniske forskning, som forudses videreudviklet inden for visse af akademiets afdelinger, gøre det ønskeligt, at institutioner, som trives bedst i denne forsknings nærhed, får lokaler i tilknytning til akademiet til gensidig fordel.

Til sådanne nye behov og fremtidige udvidelser har udvalget fundet
2
det rigtigt, at der reserveres ca. 15.000 m bruttoetageareal. Det samlede arealbehov skønnes således at måtte beløbe sig til omkring 40-45.000
2
m bruttoetageareal.

Kapitel III.

Udvalgets undersøgelser af muligheder for
kunstakademiets lokalemæssige udbygning.

1. Undersøgte muligheder for udbygning i forbindelse med de nuværende
lokaler på Charlottenborg Slot.

Som udgangspunkt for sine undersøgelser koncentrerede udvalget sig først om - ud fra en økonomisk betragtning - at søge opgaven løst inden for Charlottenborgkarréen.

1' dispositionsplan viste, at der inden for Charlottenborgkarréen²

kunne etableres et etageareal på ca. 24.000 m incl. de arealer, akademiet på daværende tidspunkt rådede over i Heibergsgade 7 (Nye Scene), gennem en nybygning på Charlottenborgudstillingsbygningens grund samt nybygning på grundene Tordenskjoldsgade 1 og 3.

24.000 m² var imidlertid det størst mulige areal, der ville kunne tilvejebringes inden for karréen, og der ville derfor ikke være nogen muligheder for en fremtidig udvidelse. Med bistand af boligministeriet blev udgifterne ved **gennemførelsen** af denne plan anslået til ca. 14 mill. kr. Herudover måtte der imidlertid regnes med en udgift på ca. 5 mill. kr. til opførelse af en udstillingsbygning andetsteds.

Udvalget henlagde forslaget, da det fandtes uforsvarligt ikke at have udvidelsesmuligheder i forbindelse med nybygningerne, og da de enkelte bygninger ikke ville kunne få en tilfredsstillende, navnlig brugsmæssig, udformning.

Da det endeligt, som nævnt under 3' dispositionsplan, viste sig praktisk talt ugørligt og i hvert fald uforsvarligt kostbart at finde en grund eller bygning for udstillingsbygningen andetsteds, må man efter udvalgets opfattelse helt se væk fra muligheden for at holde akademiet inden for Charlottenborgkarréen.

2' dispositionsplan viste, at der kunne etableres et etageareal²

på 25.000 m gennem en nybygning i karré IV (**Nyhavnskarréen**) jfr. bilag 4 begrænset til 3 ejendomme mod Heibergsgade og 2 ejendomme mod Herluf Trollesgade, samt inddragelse af hele Charlottenborgkarréen (excl. udstillingsbygning) til akademiets formål. Efter planen var det tanken, at kunstakademiets afdeling for bygningskunst skulle anbringes i nybygningen i karré IV. Med bistand af boligministeriet blev udgifterne ved gennemførelsen af denne plan anslået til ca. 16,3 mill. kr. Udvalget må

anse dette forslag for uigennemførligt, da en nærmere bearbejdelse viste, at bygningsfornyelsen sammentrængt på de 5 grunde ville kræve en uforsvarlig høj grundudnyttelse og blive af utilladelig anmassende karakter i karré IV med de fredede **Nyhavnsejendomme**. Hertil kom, at fremtidig udvidelse alligevel måtte lægge yderligere beslag på karréen.

3' dispositionsplan viste, at der kunne etableres et etageareal på ca. $\frac{2}{25.000}$ m gennem akademiets disposition over Charlottenborgkarréen, en nybygning på grundene Tordenskjoldsgade 1 og 3 samt nybygning på udstillingsbygningens grund og dele af karré IV. Med **bis** band af boligministeriet blev udgifterne ved gennemførelsen af denne plan anslået til ca. 20,3 mill. kr. Herudover måtte der imidlertid regnes med en udgift på ca. 5 mill. kr. til opførelse af en udstillingsbygning andetsteds. Udvalget opgav dette forslag, da det blev bragt i erfaring, at Det kgl. Teater af hensyn til dobbeltscenedriften ønskede at kunne disponere over hele etagearealet i ejendommen Heibergsgade 7 og over ejendommen Tordenskjoldsgade 3 senest i året 1960. Udvalget bragte endvidere i erfaring, at Charlottenborgudstillingens bestyrelse meget stærkt ville modsætte sig en plan om udstillingens flytning til lokaler andetsteds i byen, idet udstillingen følte sig stærkt knyttet til Charlottenborg Slot og Kongens Nytorv. Endvidere viste det sig meget vanskeligt og uforsvarligt kostbart at finde en grund til en ny udstillingsbygning.

2. Undersøgte muligheder for kunstakademiets placering uden for Charlottenborg.

4' dispositionsplan viste, at der kunne etableres det for arkitektskolen nødvendige areal på en grund i saneringskvarteret, karréen **Borgergade-Sølvgade-Adelgade-Klerkegade**. Med bistand af boligministeriet blev udgifterne ved gennemførelsen af denne plan anslået til ca. 14 mill. kr.

Udvalget har ment at måtte se væk fra dette forslag, da man generelt anser en deling af kunstakademiet for uønskelig. Kunstakademiet må efter udvalgets opfattelse betragtes som en helhed. Gennem årene har akademiet på grund af afdelingernes placering på Charlottenborg Slot og i bygninger, der støder umiddelbart op til slottet, i sin undervisning kunnet skabe en atmosfære, der har betydet meget for undervisningen og uddannelsen af arkitekter, malere og billedhuggere, både i normaluddannelsen og i den videregående uddannelse samt i specialerne, der arbejder på alle trin i undervisningen.

Denne **miljøbetonede undervisningsform**, der gennem afdelingernes indbyrdes og daglige kontakt har været praktiseret i adskillige år, er enestående for kun **stakademiet**, og er med stor interesse og beundring blevet studeret af adskillige landes arkitekt- og kunsthøjskoler.

Udvalget finder denne undervisningsform så værdifuld, at man ikke ved etablering af de fremtidige bygningsmæssige rammer vil bryde den nuværende opbygning af akademiet som en enhed. Denne enhed er opbygget af en række fag:

Bygningskunst
Byplankunst
Landskabs- og havekunst
Bygningsrestaurering
Byggeteknik
Malerkunst
Fresco- og mosaikkunst
Grafisk kunst
Billedhuggerkunst
Skulpturrestaurering
Møbelkunst
Industriel formgivning
Skrift og typografi
Keramisk kunst
Kunsthistorie

hvis ledere har til opgave at arbejde for fagets høje niveau og fremgang gennem forskning og videregående uddannelse indenfor faget, men som tillige har den opgave i samarbejde mellem et nærmere bestemt udsnit af fagene, at danne normaluddannelser af den mere sammensatte karakter, som fordres af studerende, som ikke alene søger uddannelse i eet specialfag, men har behov for en almen viden om en række fag, som f. eks. **arkitekt-**uddannelsen har til formål at give.

Samtlige angivne fag, som repræsenterer kunstakademiets spændvidde, giver hver for sig bidrag til rammen om den danske befolknings liv gennem bygningskunsten, byplankunsten, landskabskunsten og billedkunsten, møbelkunsten og den industrielle formgivning, som hver for sig og i fællesskab præger byer og bymæssige bebyggelser, landskaber og rekreative arealer og beriger hjemmene gennem billedkunst, møbler og alle former for udstyr. Det i det foregående ofte omtalte samarbejde mellem de forskellige fag ses som en klar nødvendighed, idet eksempelvis en arkitekt må have en alsidig uddannelse for at imødekomme de mangeartede krav, samfundet stiller til hans gerning, hvis den skal blive forstående overfor såvel overleverede kulturværdier indenfor bygnings- og billedkunst (skulptur) som overfor en bygnings- og landskabsmæssig social og kunstnerisk værdifuld udvikling fremover.

Enkeltvis har fagene - påvirket af det hele milieu - desuden deres selvstændige betydning ved at uddanne specialister, som kan skabe grundlag for produktioner, som foruden at forsyne landet, kan tjene exportfremmende virksomhed, der som vor møbelkunst, vor industrielle formgivning og keramiske kunst, foruden at give landet indtægter gennem salg i udlandet, kan skabe interesse om Danmark som betydende bidragyder til denne side af kulturudviklingen.

5' dispositionsplan viste, at der kunne etableres det for kunstakademiets afdelinger nødvendige areal i karréen **Borgergade-Sølvgade-Adelgade-Klerkegade** gennem nedlæggelse af Klerkegade og inddragelse af den tidligere frimurerloges areal. Med bistand af boligministeriet blev udgifterne ved gennemførelsen af denne plan anslået til ca. 21,6 **mill.** kr. Charlottenborg kunne frigøres til andet formål.

Da lysforholdene i den foreliggende karréform ikke ville blive tilfredsstillende, og da man i denne ikke ville kunne opnå den varierede udformning af lokalerne, som må være forudsætningen for at tilfredsstille de forskellige krav, som en så mangfoldig institution som et kunstakademi stiller (til billedhuggerateliers ved jorden med ovenlys, værkstedshaller, huggegårde m.m.) har udvalget været enig om at se bort fra denne plan.

Udvalget har endvidere beskæftiget sig med tanken om at placere kunstakademiet i Kastellet, men da en undersøgelse af Kastellets bygninger, der er fredet i klasse A, har vist, at kun en mindre del var egnede til skolebrug, og man måtte forudsætte omfattende nybyggeri, har udvalget ment at måtte skrinlægge planen herom. Denne forudsatte endvidere, at militæret opgav Kastellet.

Af hensyn til det nære samarbejde, der ved moderne byggeri består mellem arkitekter og ingeniører, har udvalget overvejet muligheden af at anbringe akademiet på arealer i nærheden af Danmarks tekniske Højskole. Denne højskoles fremtidige byggeplaner omfattede imidlertid på daværende tidspunkt så store dele af de højskolen omliggende arealer, at det ikke ville være muligt at skaffe tilstrækkelige arealer til akademiets behov på dette sted.

Efter vedtagelsen om at flytte Danmarks tekniske Højskole til Lundtoftesletten har det været foreslået at flytte akademiet til Danmarks tekniske Højskoles nuværende bygninger på Østervold, når disse til sin tid frigøres.

Udvalget har indgående beskæftiget sig med muligheden heraf, men overvejelserne har afsløret så store svagheder, at udvalget ikke kan anbefale en sådan løsning af kunstakademiets lokaleproblem.

Løsningen af akademiets lokalebehov ville herved blive skudt ud på et uvist åremål, og selvom en eventuel økonomisk fordel ved at flytte akademiet til Danmarks tekniske Højskoles bygning først kan overskues helt ved et konkret ombygningsforslag, må udvalget gøre opmærksom på, at akademiet ikke kan finde anvendelse for laboratorielokaler med et teknisk udstyr (installationer m.m.) i det omfang, som forefindes i højskolens bygninger. Når tillige tages i betragtning, at der for tiden sker en stor udvikling i teknisk henseende med stadigt stigende krav til teknisk uddannelse, må udvalget være af den opfattelse, at højskolens bygningskompleks med dets omfattende specialinstallationer på mere hensigtsmæssig og økonomisk måde må kunne finde anvendelse til andre institutioner, der arbejder med uddannelsen af teknikere, og som derfor bedre vil kunne udnytte højskolens installationer.

Man må endvidere fra udvalgets side afvise tanken om isoleret at flytte normaluddannelsen af arkitekter til Danmarks tekniske Højskoles bygninger, idet man som tidligere anført ikke stærkt nok kan understrege værdien af den intime kontakt, de arkitektstuderende nu under deres normaluddannelse har med den videregående uddannelse og de forskellige specialer, samt værdien af den gensidige påvirkning mellem arkitekter, malere og billedhuggere. (jfr. arkitektuddannelseskommissionens betænkning, bilag 2).

Udvalget har endelig drøftet muligheden af at opføre en nybygning for hele akademiet på et areal, hvor man ikke på forhånd var bundet af en fastlagt karréform. Under forudsætning af at et tilstrækkeligt stort grundareal stilles til rådighed, vil der kunne opføres et bygningsanlæg, som med sine stærkt varierede bygninger kan give de enkelte afdelinger ideelle lokaleforhold, ligesom en udvidelse på længere sigt vil kunne tilgodeses. Med bistand af boligministeriet er et udflytningsforslag beregnet at ville kræve en investering af ca. 24 mill. kr., hvortil kommer grundmodningsudgifter.

Da kunstakademiet er bundet til en helt central beliggenhed i København, fordi arkitektskolen ud fra kravene til uddannelsen, må hente sine talrige lærere ud af de bedste praktiserede arkitekters kreds, som fortrinsvis har deres virksomhed og tegnestuer i byen, har man søgt efter egnede og passende centralt beliggende grunde af ca. 25 tdr. lands størrelse, idet en fjernere beliggenhed på grund af "spildtid" til og fra

akademiet vil forringe dets muligheder for at få egnede lærere.

Det har imidlertid vist sig overordentligt vanskeligt at finde sådanne egnede arealer bortset fra Amager Fælled. Fælleden har man imidlertid måttet se bort fra, da en undersøgelse har vist, at der vil gå mange år, før arealet bliver gjort byggemodent, hvilket akademiet, som er i en lokalemæssig nødsituation, ikke kan vente på. Hertil kommer, at akademiet ville beslaglægge et så stort areal af fælleden, at det ville forårsage, at andre institutioner, hvis beliggenhed på fælleden er af større betydning, ikke kunne få plads.

Da en udflytning i henhold til de opstillede beregninger vil medføre en udgift af tilsvarende størrelsesorden som en udbygning af kunstakademiet på Gammelholm i forbindelse med Charlottenborg, og da en udbygning her endvidere rummer gode muligheder for en fornuftig og økonomisk etapedeling af byggeriet, stiller udvalget i det følgende forslag om, at kunstakademiets lokalebehov tilgodeses ved en videreføring af kunstakademiets mere end 200 årige tilknytning til Charlottenborg.

Kapitel IV.

Resultatet af udvalgets undersøgelser af muligheden for kunstakademiets lokalemæssige udbygning.

Som nævnt i slutningen af forrige kapitel er udvalgets undersøgelser og overvejelser resulteret i et forslag om en udbygning af kunstakademiet på Gammelholm i forbindelse med Charlottenborg. De bygningsmæssige udvidelser tænker udvalget først og fremmest foretaget i karré IV - karréen mellem Heibergsgade, Nyhavn, Holbergsgade og Herluf Trollesgade - og Charlottenborgkarréen incl. mellemliggende gadeareal.

Ifølge udvalgets undersøgelser kan der inden for dette område til-
2
vejebringes et samlet bruttoetageareal på ca. 26.000 m², såfremt de fredede nyhavnsejendomme midlertidigt inddrages til skolebrug som erstatning for det areal i Tordenskjoldsgade 3, der må afgives til Det kgl. Teater, og såfremt man for en nybygning vil godtage en udnyttelsesgrad på ca. 2.

De fredede nyhavnsejendommers bag- og sidebygninger bør formentlig senere fjernes helt eller delvis ligesom forudsat under Gammelholms sanering andetsteds. Le bevarede forhuses værdi som egentlige undervisningslokaler vil herved begrænses, men de vil stadig være særdeles anvendelige til institutter og andet tilknyttet akademiet. Da lokalebehovet som allerede anført i en **fjernere** fremtid kan tænkes forøget udover de
2

beregneede 26.000 m², bør man efter udvalgets opfattelse søge byggeprojektet udformet således, at man ikke udelukker udvidelser uden for karré IV, idet man på basis af de hidtil foretagne undersøgelser ikke kan slutte, hvorvidt den bedste helhedsløsning opnås ved udvidelse i hele karré IV eller dele af denne og karré III.

Meget taler for at få hoveddispositionen for akademiets udvidelser alsidigt belyst ved en skitsekonkurrence om den bedste helhedsløsning ud fra disse betragtninger.

More generelt skal udvalget om den foreslåede løsning fremsætte følgende **betragtninger**:

En central beliggenhed i København er nødvendig, fordi arkitekt-skolens lærerstab hentes fra praktiserende arkitekters kreds, som i stor udstrækning har deres kontorer i den indre by. Dette peger mod, at man bør fastholde den nuværende beliggenhed og bevare den historiske ramme om kunstakademiet gennem den fortsatte tilknytning til Charlottenborg Slot.

Det fine kunstneriske milieu, som kendetegner denne historiske ramme, har altid været anset for væsentlig for opdragelsen i kunsten,

ligesom **fortsættelsen** af den umiddelbare tilknytning til kunstudstillingen er af gensidig betydning for såvel kunstakademi som kunstudstilling.

Også teatrets nærhed med hvad det kan bringe af kontakt med kunsten i dens forskellige former og et samarbejde om uddannelse af **teatermalere**, scenearkitekter m.m. er et gode, som man fæstner sig ved.

Ved forslaget kan opnås de ønskelige arealer for de forskellige skoler, hensigtsmæssigt placeret i såvel een- som flereetages bygninger. Forslagets **gennemførelse** vil give **Gammelholm** en udtynding og arkitektonisk fornyelse, som parallelt med kommunens bestræbelser kan give kvarteret en tiltrængt forskønnelse og virke befordrende på fornyelsen af boliger mellem Holbergsgade og Havnegade - boliger, som antagelig vil blive særlig attraktive ved nærheden til skuespil, opera, ballet, kunstudstilling, og hvad i fremtiden kan blive tilknyttet dette kunstens område ved Kongens Nytorv.

Endvidere vil de fredede nyhavnsejendommers arkitektoniske fremtid - ved statens erhvervelse af disse - med akademiet som bruger, være sikret i ganske særlig grad.

Til slut skal fremhæves de fordele, der ligger i de kunstneriske discipliners fortsatte udvikling i **Charlottenborg-området** ved Kongens Nytorv. Ikke blot kan visse fællesanlæg, såsom fælles samlingslokale, udstillingslokaler og kantine være økonomisk fordelagtige, men de kan tillige styrke den indbyrdes kontakt mellem arkitekturen, billedkunsten - med disses separate udstillinger og kunstudstillingen - samt scene-kunsten, og hvad der måtte drages til stedet under udviklingen fremover.

Musikkonservatoriet, som længe har søgt et egnet sted for udvidelse, kunne f. eks. med økonomisk fordel knyttes sammen med teatret.

En konstruktiv bebyggelsesmæssig helhedsløsning af området mellem Kongens Nytorv, Nyhavn, Holbergsgade og Tordenskjoldsgade kan - uden på nogen måde at rejse forpligtende krav - give mulighed for en enestående og værdifuld nærhed mellem kunstneriske discipliner til fælles berigelse.

2. Kompensationsareal, som følge af teatrets ønske om overtagelse af ejendommen Tordenskjoldsgade 3.

På grund af Det kgl. Teaters ønske om at benytte lokalerne i Tordenskjoldsgade 3 allerede fra år 1960 finder udvalget det absolut nødvendigt, at der, i forbindelse med etablering af en 1. etape i ny-bygningsplanerne, jfr. afsnit 3 - ved midlertidige foranstaltninger - straks gives akademiet kompensation for disse lokaler. Af hensyn til det færdige bygningsanlæg bør denne erstatning om muligt søges i de fredede ejendomme i nyhavnskarréen. Det nødvendige etageareal vil således efter udvalgets mening kunne opnås i ejendommene Nyhavn 6, 8, 10, 12, 14 og 16. Kan disse ejendomme ikke erhverves, må der søges erstatning på anden vis.

3. Økonomiske beregninger for 1. etape og for den fortsatte udbygning, sluttende med 26.000 m².

Nybygningerne for kunstakademiet (jfr. det tidligere omtalte) foreslås af udvalget opdelt i etaper. Da størrelsesordenen samt antallet af etaper på indeværende tidspunkt ikke er definerbare, har boligministeriet ud over sine beregninger over omkostningerne ved gennemførelsen af 1. etape kun undersøgt udgifterne i forbindelse med en udbygning af kunstakademiet til 26.000 m² bruttoetageareal.

Selv om kunstakademiets lokaleproblemer efter udvalgets skøn i en lang årrække fremover vil kunne tilfredsstilles inden for karré IV, har udvalget i sine beregninger (ifølge det foregående) fundet det rimeligt at medregne erhvervelsen af dele af **karré III** i de opstillede beregninger for opnåelse af ca. 26.000 m² bruttoetageareal til kunstakademiets formål.

Den af boligministeriet skønnede investering fordeler sig således:

I. etape:

1. etape må foruden erstatningen for det etageareal, som akademiet i Tordenskjoldsgade 3 må afgive til

Det kgl. Teater 2.720 m² brutto

også omfatte en udvidelse af de afdelinger i Tordenskjoldsgade 3, der i øjeblikket har pladsmangel. Dette gælder således afdelingerne for byplanlægning og afdelingen for landskabskunst.

Disse afdelingers behov for lokaleudvidelser vil være ca. 225 m² brutto

Hertil kommer et øjeblikkeligt lokalebehov til følgende afdelinger:

Fresco- og mosaikskole	658 m ²	brutto
Anatomiskole	280 m ²	"
Keramisk værksted	420 m ²	"

Grafisk skole, som for tiden overvejende disponerer over kælderrum, bør snarst placeres under bedre forhold, hvilket vil kræve et etageareal på ca. 500 m² brutto

Trængslen i bygningsskolens afsnit i Charlottenborg er så stor, at der i 1. etape bør regnes med en udvidelse til bygningsskolen på ca. 800 m² brutto

låt bør 1. etape således omfatte ca. 5.600 m² brutto

For at tilgodese denne arealudvidelse vil det blive nødvendigt inden for udbygningsområdet at erhverve ejendomme, som giver mulighed for tilvejebringelse af de ca. 5.600 m² bruttoetageareal. Til støtte for ansættelse af værdien på ejendommene har man indhentet oplysning om de seneste ejendomstaksationer ved saneringen i Saxogadekvarteret. De kondemnerede Saxogadeejendomme er erhvervet for ca. 80 % af ejendomsskyldsværdien, medens de øvrige (4 ejendomme) ved forlig er erhvervet for mellem 96,8 % og 109 % af ejendomsskyldsværdien. Saxogade ejendommene var stort set udelukkende udnyttet til boliger i modsætning til ejendommene på Gammelholm, der i stor udstrækning benyttes til erhvervsformål. Man må derfor regne med, at taksationsværdien for ejendommene på Gammelholm i forhold til ejendomsskyldsvurderingen procentuel vil ligge noget højere end for boligejendomme. I de følgende beregninger regnes derfor med ejendomsskyldsvurderingen i 1956 + 15 %.

Hvis der for 1. etape regnes med en udnyttelsesgrad på 1, vil ejendomserhvervelserne beløbe sig til omkring .3.800.000.- kr.

Hvorledes mulighederne for at etablere etagearealet under 1. etape vil blive, afhænger ganske af, hvor i udbygningsområdet det lykkes at erhverve ejendomme. Man bør dog ikke sigte på at indrette de gamle ejendomme til permanent benyttelse til skoleformål, selv om det midlertidigt af tidnød kan blive nødvendigt at indrette sig i eksisterende ejendomme

Bortset fra de fredede ejendomme mod Nyhavn, bør målet være udvidelse ved nybygning i karré IV og evt. dele af karré III.

Med det sigte må bygningsudgifterne til 1. etape incl. parkeringskælder, ekstrafundering og omkostninger anslås til omkring 6.000.000.- kr.

1. etape ialt ca. 9.800.000.- kr.

Til opnåelse af det i foranstående stillede mål at udbygge kunstakademiet til et bruttoetage-

2

areal på ca. 26.000 m² ma udover det i 1. etape investerede påregnes anvendt følgende beløb:

Erhvervelse af resterende arealer	
i karré IV	2.500.000.- kr.
Erhvervelse af dele af karré III	3.100.000.- kr.

Bygningsudgifter incl. parkeringskælder, ekstrafundering, terræn- og haveanlæg og omkostninger	13.200.000.- kr.
--	------------------

Ombygning og istandsættelse af Charlottenborg til fremtidige formål	1.900.000.- kr.
---	-----------------

30.500.000.- kr.

Med dette forslag mener udvalget at have fundet frem til den løsning af kunstakademiets bygningsmæssige udvidelser, der giver de bedste muligheder for et bygningsanlæg, der er afpasset efter kunstakademiets behov og tarv.

Slutning.

Son det fremgår af foranstående, er kunstakademiets lokalevanskeligheder, der dels skyldes det ganske utilstrækkelige etageareal, akademiet trods skete udvidelser råder over, dels skyldes de eksisterende lokalers uredte beliggenhed og utidssvarende indretning, af en så alvorlig karakter, at såvel akademiets afdelinger og samlinger som administrationen i det daglige arbejde i høj grad lider derunder. Foranstaltninger til en tilfredsstillende løsning på længere sigt af akademiets lokaleproblemer må derfor anses for absolut påkrævede.

Det kan særligt nævnes, at normeringen af lærerkræfter i overensstemmelse med arkitektuddannelseskommissionens forslag er ved at nærme sig sin afslutnings men at det fulde udbytte af lærerkollegiets undervisning ikke vil kunne opnås, før en lokalemæssig udbygning af akademiet har fundet sted. De nuværende lokaler omfatter således på langt nær nødtørf-tige tegnestuer og langt mindre de fornødne værksteder og laboratorier.

Som fremhævet i forbindelse med gennemgangen af bygningskunstafdelingens lokaleforhold, kan det endvidere forudses, at den igangværende industrialisering inden for byggeriet samt den moderne bygge-lovgivning m.v. vil medføre stadigt stigende krav til arkitektuddannelsen og i øget grad kræve specialkurser, krav, som det ikke vil være muligt at opfylde under akademiets nuværende lokaleforhold.

Udvalget må på denne baggrund fastslå det som en absolut nødvendighed, at akademiets lokaleforhold bringes i orden, og henstiller derfor til ministeriet, at der ufortøvet tages skridt til en realisation af udvalgets forslag til tilvejebringelsen af de for kunstakademiets undervisning nødvendige bygningsmæssige rammer.

Man henstiller i øvrigt, at hoveddispositionen for bygningsudvidelserne søges fastlagt gennem afholdelse af en offentlig **skitsekonkurrence**.

København i januar 1960.

Svend Møller.

Jørgen Smith.

Palle Suenson.

A. Vøhtz.
Formand.

/Ida Dybdal.

Bilagsfortegnelse.

Bilag

1. Kortfattet redegørelse for kunstakademiets undervisning og uddannelse af arkitekter, malere og billedhuggere.
2. Kortfattet omtale af Arkitektuddannelseskommissionens forelag til en ændring af arkitektstudiet.
- 3. Specifikation af kunstakademiets lokalebehov.**
4. Grafisk fremstilling af placeringen af kunstakademiets lokaler i forbindelse med Charlottenborg Slot ved begyndelsen af udvalgets arbejde
5. Grafisk fremstilling af placeringen af kunstakademiets lokaler i forbindelse med Charlottenborg Slot ved afslutningen af udvalgets arbejde.

Kortfattet redegørelse for kunstakademiets undervisning og uddannelse af arkitekter, malere og billedhuggere (ved udvalgsarbejdets afslutning).

A: Uddannelse for arkitekter.

1. Normaluddannelsen.

1.1: generelle bemærkninger.

1.2: adgangsbetingelser.

1.21: 1. klasse (forskolens A-klasse).

1.22: 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

1.3: optagelsesprøver.

1.31: 1. klasse (forskolens A-klasse).

1.32: 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

1.4: undervisningsplan.

1.41: 1. klasse (forskolens A-klasse).

1.42: 2. klasse (forskolens B-klasse).

1.43: 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

1.44: 4. klasse (hovedskolens 2. klasse).

1.45: 5. klasse (hovedskolens 3. klasse).

1.5: **afgangskonkurrencen** for arkitekter.

2. Videregående uddannelse.

generelle bemærkninger.

adgangsbetingelser.

undervisningsplan.

3. Hospitantundervisning.

B: uddannelsen for malere og billedhuggere.

generelle bemærkninger.

1. Normaluddannelsen.

1.1: adgangsbetingelser.

1.2: optagelsesbedømmelse.

1.5» undervisningsplan.

1.31: malerskolerne.

1.32: billedhuggerskolerne.

2. Videregående uddannelse.

generelle **bemærkninger.**

adgangsbetingelser.

optagelsesbedømmelse.

undervisningsplan.

skolen for **vægmaleri.**

grafisk skole.

A: uddannelsen for arkitekter.

1. Normaluddannelsen.

1.1s Generelle bemærkninger.

Uddannelsen er 5-årig. Et skoleår er 8 måneder med to semestre: **efterårssemestret** 1.10 - **31.1** og **forårssemestret** 1.2 - **31.5**.

Centralfaget i alle klasserne er bygningskunst. Undervisningen meddeles som individuel tegnebordsundervisning suppleret med forelæsninger, gennemgange og ekskursioner. I forbindelse med de forskellige opgaver i bygningskunst suppleres dette med de forskellige specialfag: Byggeteknik, byggeøkonomi og administration, byplanlægning, **havekunst**, møbelkunst og industriens kunst.

Den daglige undervisning finder sted fra kl. 9 - 17, lørdage 9 - 12, og deltagelsen i undervisningen er obligatorisk inden for de nævnte tider, da det under hensyn til, at der ikke findes egentlige eksaminer, er nødvendigt, at de studerende arbejder på skolen. Ved afslutningen af skoleåret foretager et 3-årligt udvalg en bedømmelse af alle studerendes arbejde og afgør, om oprykning i næste klasse kan finde sted. Studerende, som ikke har opnået et tilfredsstillende resultat af undervisningen, fortsætter normalt undervisningen i samme klasse efter et særligt tilrettelagt program.

1.2: Adgangsbetingelser.

Optagelse i arkitektskolen kan søges på grundlag af nedennævnte foruddannelse til henholdsvis 1. klasse (forskolens A-klasse) og 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

1.21: 1. klasse (forskolens A-klasse).

En matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen eller sideordnede eksaminer, med minimum "godt" i fagene: matematik, fysik og kemi, giver adgang til deltagelse i nedenfor beskrevne optagelseskursus til forskolen.

1.22: 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

En bygningskonstruktørexamen giver adgang til deltagelse i en optagelsesprøve, der fører til optagelse i 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

Bygningskonstruktører uddannes på bygmesterskoler, der findes en række steder i Danmark. Bygningskolerne står åbne for alle. Skolernes formål er at give unge håndværkere inden for byggefagene en teoretisk faglig uddannelse i et omfang, som sammen med den praktiske uddannelse er nødvendig og ønskelig for på en forsvarlig måde at kunne udøve selvstændig virksomhed som mester i et håndværk, og for at kunne bestrebe betroede og selvstændige ledende stillinger inden for bygningsindustrien. Forud for den egentlige bygmesterskole forudsættes gennemgået en aspirantklasse enten som aftenskole eller som dagskole. På bygmesterskolen undervises der i 5 semestre. For at opnå eksamensbevis kræves det, at man har bestået svendep prøve i murer-, tømrer- eller snedkerfaget.

1.3: Optagelsesprøver.

På grund af pladsmangel er arkitektskolen ikke i stand til at optage alle ansøgere, der opfylder ovennævnte adgangsbetingelser. Man er derfor nødt til gennem kurser arrangeret af akademiet at bedømme ansøgerne for blandt disse at udvalgte, der må anses for bedst egnede til arkitektstudiet. Antallet af ansøgere kan variere meget fra år til år, men gennemsnitligt optages kun 50 % af de, der søger. I forskolens 1. klasse kan der på indeværende tidspunkt optages 40 studerende og i 3. klasse (hovedskolens 1. klasse) kan der af aspiranter fra bygmesterskolen optages 40 studerende.

1.31: Optagelse til 1. klasse (forskolens Å-klasse).

Kurset varer én måned (daglig fra kl. 9 - 17) og begynder i begyndelsen af august. Der undervises i projektions-tegning, statik, frihåndstegning og skrift, fag i hvilke de studerende i den normale undervisning modtager videre undervisning. Endvidere afholdes en prøve, der særligt belyser ansøgerens rumlige opfattelsesevne (spatialprøve). Ansøgerne skriver endvidere en selvbiografi. På grundlag af præstationerne i ovennævnte fag og prøver, eventuelle selvstændige arbejder og lærernes indtryk af ansøgerne, søger optagelsesjuryen (jfr. punkt 1.1) at finde frem til de ansøgere, der må anses for bedst egnede for arkitektstudiet. Disse studerende gennemgår herefter alle arkitektskolens 5 klasser.

1.32: Optagelse til 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

For de bygningskonstruktører, der søger optagelse, afholdes prøver i 3 dage. Den første dags prøver består i frihåndstegning samt udarbejdelse af en selvbiografi. De to næste dage skal ansøgerne løse 2 mindre skitseopgaver i bygningskunst. På grundlag af disse prøver samt fremlagte arbejder fra bygmesterskolen og udtalelse fra denne samt eventuelle selvstændige arbejder foretages udvælgelsen. Disse studerende gennemgår herefter hovedskolens 3 klasser, arkitektskolens 3., 4. og 5. klasse.

i.4: Undervisningsplan.

1.41s 1. klasse (forskolens A-klasse).

Arbejdsområdet i forskolen er eenfamiliehuse.

Der arbejdes i 1. klasse med bygningsenkeltheder, idet klassens arbejde følger de hovedelementer, en bygning består af. De studerende får herigennem indblik i sammenhængen mellem de forskellige håndværksfag. I skoleårets løb gennemarbejdes følgende opgaver, der behandler: vægge, etageadskillelser, fundering, kældergulve, tage, døre og vinduer samt trapper. Såvel skitsering som optegning foretages som rumlige **afbildninger**, der på en mere instruktiv måde redegør for den konstruktive opbygning, end den almindeligvis anvendte dobbelt retvinklede projektionstegning. Inden for hver opgave belyses en række forskellige **konstruktionsprincipper**. I årets løb bliver der endvidere stillet nogle skitseopgaver, hvor de studerende arbejder med arkitektoniske problemer på grundlag af enkle programmer for derigennem at bibringe dem **forståelsen** af elementære arkitektoniske begreber og de bygningstekniske elementers samvirken til en bygningshelhed.

I tilknytning til tegnebordsarbejdet afholdes forelæsninger i byggeteknik. Herudover forelæses der over arkitektfagets forskellige **arbejdsområder**, ligesom de studerende skal **følge forelæsninger** i bygningskunst. Gennem forelæsninger og kurser undervises der i materialelære, statik, projektionstegning, perspektivtegning, samt opmåling og arkitektonisk tegning (**tegneteknik**). I slutningen af skoleåret afholdes et kursus i **landmåling**.

1.42: 2. klasse (forskolens B-klasse).

På grundlag af arbejdet i 1. klasse skal et eenfamiliehus gennemarbejdes. Der arbejdes med følgende hustyper: Huse i én etage uden kælder, huse i én etage med kælder, huse med forskudte etager, huse i halvanden etage. Disse hustyper bliver fordelt mellem de studerende, som udfører arbejdet med eenfamiliehuset i hold (3-4 studerende). Hustyperne gennemarbejdes i følgende arbejdsafsnit: Skitse-
ring, revision af skitser, konstruktioner, køkken, øvrige indretningsarbejder, beskrivelse og statslånsansøgning samt arbejdstegninger. Undervisningen indledes med en grundundersøgelsesopgave, der har til hensigt at lade de studerende fremskaffe de oplysninger, der er nødvendige for projektering af et eenfamiliehus. Endvidere deltager alle holdene inden den egentlige hovedopgaves start i en typeundersøgelsesopgave, hvor de studerende i bøger og tidsskrifter finder flere eksempler frem på den hustype, de skal beskæftige sig med i bygningskunst. De studerende giver en kort karakteristik af hvert enkelt hus. Skoleåret afsluttes med en månedsopgave i bygningskunst. Enkelte studerende får til opgave at indpasse et nyt hus i et eksisterende miljø, som man har beskæftiget sig med i undervisningen i arkitektonisk tegning, andre løser opgaver, der sigter mod de problemer, der er forbundet med at indpasse et hus i et landskab. I årets løb bliver der stillet en række skitseopgaver, som løses dels som hjemmeopgaver og dels som skoleopgaver. Gennem forelæsninger og kursusarbejde undervises der endvidere i følgende fag: Byggeteknik, materiallære, statik, tekniske installationer, byggelovgivning, byplanlægning, perspektivtegning samt arkitektonisk tegning.

1.43s 3. klasse (hovedskolens 1. klasse).

Denne klasse rummer - jfr. punkt 1.2 - studerende med forskellige foruddannelser. Hovedemnet er boligbyggeriet fra eenfamiliehuset til det mere omfattende boligbyggeri. For at indføre de studerende i forudsætningerne for boligbyggeriet udføres der en række forstudier og forundersøgelser med besøg i forskellige bebyggelser. Der udføres i samarbejde med afdelingen for byplanlægning undersøgelser af bebyggelsesplaner for opførte bebyggelser. I samarbejde med afde-

lingen for boligstudier (Boliglaboratoriet) og Statens Byggeforskningsinstitut udføres undersøgelser af og besøg i beboede nyere lejligheder med indtegnning af møbleringer og interviews med beboere vedrørende lejlighedens benyttelse. Hver studerende har som hovedopgave løsningen af en boligbebyggelse, i de senere år i et bymæssigt miljø. Afdelingen for byggeteknik tilrettelægger en række tekniske forelæsnings- og seminarer, der følger hovedopgaven, ligesom klassen har samarbejde med afdelingen for møbelkunst. Hovedprojektet afsluttes med en optegning, der redegør for konstruktionsprincippet og detaljer. Der ydes de studerende ingeniørassistance med hensyn til konstruktioner og installationer, og assistenter i havekunst medvirker ved udformningen af de ubebyggede arealer. Til hovedopgaven hører endvidere udførelse af byggeandragende til myndighederne og opstillingen af finansieringsplan for bebyggelsen. I faget arkitekturstudium undervises der gennem kursusarbejder og forelæsnings- og seminarer om skitseopmåling af bygninger og detailopmåling af en genstand samt studier af farve og rum. Mod slutningen af forårssemestret tilrettelægges i samarbejde med afdelingen for byplan og afdelingen for arkitekturstudium en opgave i bygningskunst. I de senere år har emnet været den sjællandske landsby, hvor der i opgaven indgår an iagttagelse og indlevelse i det landlige miljø for herigenem at kunne skabe en mindre ny bebyggelse inden for landsbyen. Året igennem løses en række mindre skitseopgaver raed forskelligt program med vægten lagt på problemer i forbindelse med begrebet "form".

1.44: 4. klasse (hovedskolens 2. klasse).

De studerende kan melde sig til undervisningen hos en af professorerne i bygningskunst. Professorerne vil derefter sammen med deres assistenter inden for faget forelægge de studerende større opgaver, der strækker sig over begge semestre. Hovedopgaverne indledes som regel med en forundersøgelse, som kan have forskellig karakter alt efter opgavernes art, men som for visse opgavers vedkommende kan være ret omfattende. Såfremt sådanne undersøgelser skønnes at have almen interesse, publiceres de, og et eller flere eksemplarer opbevares i studiearkivet. I de senere år har man dog søgt

at begrænse disse undertiden tidsrøvende forarbejder til fordel for den almindelige undervisning i bygningskunst. Professorernes assistenter er alle praktiserende arkitekter, idet det er skolens opfattelse, at eleverne i denne del af undervisningen har størst udbytte af lærere, der har erfaring direkte fra det praktiske arbejde. Assistenten underviser ca. 10 timer ugentlig; studenterne arbejder enkeltvis eller i grupper varierende efter opgavernes størrelse og karakter. Ved siden af hovedopgaven bliver der stillet flere **skitse-**opgaver i løbet af semestret. Hver studerende skal løse mindst 6 skitseopgaver. Til belysning af hovedopgaven eller som forarbejde hertil stilles der undertiden en eller flere månedsopgaver. Endvidere undervises der gennem forelæsninger og kursusarbejder i fagområderne: Landbrugsbyggeri, byplanlægning, møbelkunst og industriel formgivning, akustik, belysning og statik. Faget arkitekturhistorie, der er kombineret med opmåling, gøres til genstand for et omfattende studium i det 4. studieår. For at uddybe de studerendes kundskaber på dette område arrangeres rejser i udlandet.

1.45. 5. klasse (hovedskolens 3. klasse).

Før påbegyndelsen af 5. klasse forudsættes samtlige obligatoriske kurser og forelæsninger afsluttet, således at den studerende kan koncentrere sig om tegneboardsarbejdet. Den studerende skal under lærervejledning udarbejde et projekt til et større bygningsanlæg, baseret på et program, den studerende vælger i samråd med læreren. Som i skolens øvrige klasser er lærerne praktiserende arkitekter. Studerende, der anses for tilstrækkeligt **kvalificerede** i bygningskunst, kan efter ansøgning opnå skolerådets tilladelse til at løse den selvstændige opgave i et af **specialfagene**: Byggeteknik, byplanlægning, havekunst, restaurering og bygningspleje, møbelkunst eller industriens kunst.

Når et tilfredsstillende resultat af arbejdet er opnået, kan den studerende fremlægge sine arbejder for skolerådets bedømmelsesudvalg - jfr. punkt 1.1 - for godkendelse af **diss.** og hermed opnåelse af tilladelse til deltagelse i afgangskonkurrencen for arkitekter.

1.5: Afgangskonkurrencen for arkitekter.

Afgangskonkurrencen varetages af akademirådets arkitektudvalg. Der stilles en opgave 2 gange årligt. Et medlem af akademirådets arkitektudvalg stiller en opgave for samtlige deltagere i konkurrencen. Opgaven bedømmes af **opgavestilleren** og censureres af to af udvalgets øvrige medlemmer. Konkurrencen har en varighed af tre måneder, og opgaven er skitse-mæssig projektering af et større bygningsanlæg, f. eks. en **folkehøjskole**, en koncertsal, en bebyggelsesplan, et butikscentrum, en kunsthåndværkerskole.

Findes projektet efter en af akademirådets arkitekter foretaget bedømmelse tilfredsstillende ud fra funktionelle, konstruktive, økonomiske og kunstneriske synspunkter, opnår den studerende kunstakademiets afgangsbetegnelse for arkitekter.

2. Videregående uddannelse for arkitekter.

Efter opnåelsen af kunstakademiets afgangsbetegnelse er der for arkitekter, der ønsker at arbejde med specielle problemer inden for bygningskunsten eller de dertil hørende fagområder - enten som projekter eller som opgaver inden for forskningen - adgang til en videregående uddannelse.

Ansøgere, der ikke har bestået akademiets **afgangskonkurrence**, må på anden måde kunne dokumentere tilstrækkelige kvalifikationer. De pågældende må have sådanne **kvalifikationer**, at de er i stand til at gennemføre et selvstændigt studium på et højere plan. Der foretages en særlig bedømmelse for at **afgøre**, om ansøgerne er kvalificerede til at kunne gennemføre en videre uddannelse.

Få nuværende tidspunkt afsluttes de videregående studier ikke ved eksamen el. lign., der giver et diplom, men de studerende vil efter anmodning få en udtalelse om deres arbejde.

3. Hospitantundervisning.

I specialfagene kan undervisning meddeles hospitanter, som kan optages på akademiet efter en særlig bedømmelse.

B: Uddannelsen for malere og billedhuggere.

Generelle bemærkninger»

Uddannelsen er 5-årig. Hvert skoleår varer 7 måneder med 2 semestre: **Efterårssemestret** fra 1. oktober til 22. december og forårssemestret fra 7. januar til 30 april. Den daglige undervisning finder sted fra kl. 9 - 17 og 18 - 20, lørdag 9-12, og deltagelsen i undervisningen er obligatorisk inden for de nævnte tider. Hovedvægten er lagt på atelierundervisningen suppleret med **forelæsninger**, gennemgange og øvelser i de forskellige specialfag; Anatomi- og perspektivundervisning, farvekemi og materiallære samt kunsthistorie.

Der undervises i malerkunst på fire selvstændige skoler, hver ledet af en professor. På tre af disse, der betegnes som normalskole, undervises i oliemaleri og på den fjerde, der betegnes som højere skole, i vægmaleri (**d.v.s.** frescomaleri og mosaik). Endvidere findes der en skole for grafisk kunst, ledet af en docent.

Der undervises i billedhuggerkunst på to selvstændige skoler, hver ledet af en **professor**. Endvidere findes en afdeling for restaurering og en for keramisk kunst.

1. Normaluddannelsen.

1.1: Adgangsbetingelser.

Ansøgere må fremlægge følgende arbejder:

a) **Selvstændige arbejder:**

for malere: Arbejder i olie, akvarel el. lign., tegninger etc.

For billedhuggere. Modellerede arbejder, tegninger etc.

b) Skolearbejder:

Som **gennemformede** skyggede tegninger:

En hel figur efter en antik statue eller nogen **model**, dels et hoved efter en antik- eller renaissancebuste eller efter levende model, dels en detailtegning efter en torso eller en enkelt legemsdel - ligeledes **efter** antik eller levende model.

- c) Skolebevis for at have gennemgået geometri. Minimumskrav: Pensum svarende til 3. mellemstekoklasse.
- d) 12 projektionstegninger d.v.s. 2 opgaver for hver af de 5 grundfigurer samt 2 opgaver i isometri eller skråprojektion, den ene et toscansk- eller dorisk søjlehoved.

Undtagelsesvis kan studerende optages udelukkende på grundlag af de under a), c) og d) anførte arbejder.

1.2: Optagelsesbedømmelse.

De til bedømmelse indleverede arbejder ophænges og gennemgås af professorerne i billedkunst og de tilforordnede medlemmer af skolerådets sektion for billedkunst. Der tages standpunkt til arbejderne punkt for punkt som anført under adgangsbetingelserne. Godkendelse af arbejderne under de enkelte punkter gælder også til senere bedømmelser, hvis ansøgeren ikke optages.

1.3: Undervisningsplan.

1.3.1: Malerskolerne.

1. studieår:

Alle nye studerende skal første år gå på forskolen, hvor de i årets løb udførte arbejder danner grundlag for en oprykningsbedømmelse til malerskolen. Studerende, som ikke opfylder de fornødne krav for oprykning, kan gå yderligere et år på forskolen, men ikke flere. Der tegnes efter klassiske forbilleder (skulptur) samt efter opstillinger, portrætmodel m.v. Der er obligatorisk deltagelse i perspektivundervisning og forelæsninger i kunsthistorie.

2. studieår:

Der tegnes efter nøgen model og males opstillinger eller portrætmodel. Dette år følges obligatorisk anatomiundervisningen samt forelæsningerne i kunsthistorie.

3. studieår:

Der males efter nøgen model med indgående studier

af bevægelses-, form og **farveindtryk** (rytme og **farve-**psykologi) som grundlag for de friere opgaver i eftermiddagstimerne, hvor billedopbygnings- og kompositionsbegreberne indføres. Undervisningen i **farvekemi** og materialisere følges obligatorisk, ligeledes forelæserne i kunsthistorie.

4. studieår:

Malestudiet efter model fortsættes formiddag og aften med særligt henblik på farvens rumskabende karakter og billedrums-problemer i forbindelse med arkitektur, med modellen som udgangspunkt og kompositionselement. Om eftermiddagen stilles der bundne opgaver i kompositions-lære til eksisterende eller projekterede rum. Undervisningen i materialisere og kunsthistorie følges, og den udvidede anatomiundervisning er tilgængelig for de studerende.

5. studieår:

I dette sidste år på normalskolen arbejdes der med kompositionsopgaver, dels frie og dels bundne opgaver med særligt henblik på samarbejdet med andre **kunstarter**, arkitekturen og skulpturen. Modelstudiet fortsættes, og ved **forelæsninger** og praktiske, tekniske prøver bliver nye materialer gennemgået med henblik på **fremtidige** udsmykningsarbejder.

1.32: Billedhuggerskolerne.

1. studieår:

De studerende sættes ind i det praktiske arbejde, såsom hugning i sten og andre materialer, brug af redskaber og fremstilling af værktøj, støbning etc. Der tegnes og hugges efter model og antikke forbilleder. **Forelæsningerne** i kunsthistorie samt perspektivundervisningen følges.

2. studieår:

De studerende tegner og modellerer efter påklædt og nøgen model samt portrætmodel, samtidig med at tegning og hugning efter klassiske og andre forbille-

der fortsætter. Endvidere drives der studier i marken (f. eks. i Zoologisk Have eller på statens forsøgsgård i Nordsjælland). Anatomiundervisningen følges og afsluttes. Forelæsningerne i kunsthistorie følges.

3. - 5. studieår.

Ler tegnes og modelleres efter model, afholdes undervisning i kompositions-lære samt øvelser med grupper på to eller flere figurer. Der undervises i anvendelse af keramiske stoffer til skulpturelt materiale på keramisk laboratorium, i broncestøbning (cire-perdue) og i restaureringsteknik. **Forelæsningerne** i kunsthistorie fortsættes, ligesom der finder en udvidet anatomiundervisning sted for de studerende.

2. Videregående uddannelse for billedkunstnere.

undervisningen i de særlige fagområder inden for den videregående uddannelse kan kun frekventeres af studerende, hvis evner og kunstneriske erfaringer berettiger dem hertil. Overflytning til den videregående uddannelse kan først ske efter 2-3 studieår på **normalskolerne**. Perspektiv- og anatomiundervisningen skal være gennemgået, og øvelserne og **forelæsningerne** i **farvekemi** og materiallære være fulgte. Overflytning sker efter ansøgning på lærerens anbefaling og med skolerådets godkendelse.

Undervisningsplan:

Skolen for vægmaleri:

Undervisningen omfatter henholdsvis frescomaleri og mosaik. De studerende maler på større murflader efter egne udkast og kompositioner og lærer at udføre alt arbejde selv - også det håndværksmæssige, såsom pudning af væg, **aftrækning** af **frescomalerier** og overførelse på lærred, støbning af mosaikker m.v. Undervisningen omfatter kompositions-lære **med** modelstudier og kopiering af klassiske forbilleder.

Af hensyn til det store antal ansøgere er 3 **års** etudier maximum på skolen for vægmaleri.

Grafisk skole:

Der undervises i alle slags grafisk teknik, trykning

etc. De studerende arbejder frit efter egne udkast eller efter model.

Ligesom ved skolen for vægmaleri er 3 års studier maximum ved grafisk skole.

Kortfattet omtale af Arkitektuddannelseskommissionens forslag til en ændring af arkitektstudiet.

Arkitektuddannelseskommissionen har i sin betænkning peget på det uheldige i, at akademiets skole i bygningskunst trods skete udvidelser i årenes løb ikke er i stand til at dække de stigende krav til arkitekters uddannelse. En betydelig del af den danske arkitektstand har således fået sin uddannelse andet steds end på skolen for bygningskunst, oftest alene gennem et studium på en bygmesterskole, forbundet med en praktisk uddannelse på praktiserende arkitekters tegnestuer.

Arkitektuddannelseskommissionen fremhæver, at denne tingenes tilstand på længere sigt vil være utilfredsstillende både for håndværkerskolerne og for samfundet som helhed. De krav, der må stilles til den højeste **håndværkeruddannelse** og til en arkitektuddannelse, adskiller sig nemlig i mange henseender fra hinanden, og hvis bygmesterskolerne (bygningskonstruktørskolerne efter det nye udkast) fortsat skal løse deres hovedopgave, at meddele en videregående håndværker- og **teknikeruddannelse**, må undervisningen tilrettelægges alene med henblik herpå, hvilket også klart er kommet til udtryk i **formålsparagraffen** til den nye bygningskonstruktørskole, hvori der står følgende:

"Bygningskonstruktørskolens formål er at give unge håndværkere inden for byggefagene en teoretisk faglig uddannelse i et omfang, som sammen med den **praktiske** uddannelse er nødvendig eller ønskelig for på forsvarlig **måde** at kunne

- 1) udøve selvstændig virksomhed som mester,
- 2) bestride betroede og selvstændige stillinger ved husbygning og inden for industrien."

Det fremhæves af kommissionen, at der gennem arbejdet med projektering af og tilsyn med landets byggeri forvaltes meget betydelige økonomiske og kulturelle værdier, og at samfundet derfor har en væsentlig interesse i, at denne virksomhed udøves på bedst mulig måde, og i at landets arkitektstand udelukkende rekrutteres med folk, der har modtaget en egentlig arkitektuddannelse, således at bygningsprojekterende opgaver kan betros dem.

Ud fra disse betragtninger har arkitektuddannelseskommissionen fundet, at der ved en reform af arkitektuddannelsen bør skabes en enhedsuddannelse, således at alt byggeri i fremtiden kan forestås af **arkitekter**,

der har gennemgik den almindelige og fuldstændige arkitektuddannelse på kunstakademiets bygnings-skole, og at denne skole bør udvides og omlægges, så den bliver i stand til at påtage sig opgaven.

I forbindelse med denne omdannelse foreslår kommissionen skolen for bygningskunst gjort til sædet for den højeste uddannelse inden for de områder, arkitektgerningen omfatter. Kommissionen udtaler her, at der på dette felt er trang til en højere læreanstalt, som kan være centret for et kunstnerisk og videnskabeligt forskningsarbejde af bygningstekniske og arkitektoniske problemer, og som ved siden af den almindelige obligatoriske arkitektuddannelse kan give mulighed for videregående og selvstændige studier, ligesom der i lighed med, hvad der er tilfældet ved andre højere læreanstalter, må påhvile skolen pligt til gennem sit initiativ at fremme sådan forskning.

Kår disse opgaver tages op af skolen, vil betegnelsen "skolen i bygningskunst" ikke længere dække skolens virksomhed, og kommissionen har derfor foreslået, at skolen fremtidig benævnes "Kunstakademiets arkitektskole".

Efter arkitektuddannelseskommisionens forslag er arkitektskolen rlanlagt som en enhedsskole, der fra første til sidste trin er anlagt på at give eleverne mulighed for udvikling i teknisk og kunstnerisk henseende. Der er ikke som nu skelnet mellem en forskole og en hovedskole. Skolen foreslås inddelt i fem klasser. De studerende, der gennemgår hele uddannelsen på denne skole, skal begynde med to måneders prøvetid. Herefter kommer I og II klasse (svarende til forskolen), hver af 8 måneders varighed (oktober-maj) og med en mellemliggende håndværkslære af 4 måneders varighed. Uddannelsen tænkes tilrettelagt i alt væsentligt som på den nuværende forskole, men suppleret med håndværksmæssig uddannelse på laboratorier og skolebyggepladser. Kommissionen har nemlig fundet rigtighed i de tanker, der ofte er blevet fremsat mod arkitektuddannelsen i anledning af, at kun en så ringe del af uddannelsen er helliget den håndværksmæssige uddannelse, og har derfor foreslået de studerendes praktiske uddannelse væsentligt udvidet. Den praktiske uddannelse foreslås af kommissionen gennemført således, at de studerende som nævnt efter I klasse får en egentlig håndværkslære af 5 måneders varighed, kombineret med en særlig for arkitektstuderende tilrettelagt håndværksmæssig laboratorieundervisning, der meddeles af særligt hertil ansatte lærere på laboratorier og skolebyggepladser ved akademiet. Hertil slutter sig på et senere tidspunkt af studierne (IV klasse) en volontørtjeneste som konduktørassistent på en byggeplads.

Efter II klasse fortsætter eleverne i III klasse, bedømmelsesklassen, der varer i 5 måneder, og i hvilken der tænkes optaget såvel elever fra II klasse som elever fra bygmesterskolerne. Ved siden af den fortsatte undervisning i husbygning, hvorigennem elevernes evne for det videregående studium prøves, gives der de to grupper særundervisning i henholdsvis håndværksfag og i kunsthistorie og opmåling.

De elever, der viser sig egnede dertil, fortsætter i IV og V klasse (svarende til den nuværende hovedskole). IV klasse varer ialt 19 måneder og er opdelt i tre afsnit, først en periode på 6 måneder (oktober-marts) med fuld undervisning på skolen, derefter 9 måneder (april-december), hvor eleverne den halve dag gør volontærtjeneste som konduktørassistenter, og den halve dag har undervisning på skolen, og sidst en periode på 4 måneder (**januar-april**) med fuld undervisning. V klasse varer 12 måneder og er opdelt i et afsnit på 4 måneder og et på 8 måneder, hvori eleverne under et friere studium end i de første fire klasser løser hovedopgaver og øver specialstudier.

Undervisningen foreslås tilrettelagt således, at en elev mellem IV og V klasse og mellem V klassens to afsnit skal kunne afbryde studiet i 4, 8 eller 12 måneder og tage praktisk arbejde.

Efter afslutningen af V klasse indstilles eleverne til afgang.

Studiet bliver ligesom nu en bunden dagskole med en væsentlig **timeforøgelse** i forhold til den gældende ordning.

Arkitektuddannelseskommissionen har endvidere i sin betænkning med henblik på arkitektskolens fremtidige størrelse nøje redegjort for behovet for arkitekter i Danmark. Kommissionen har i 1950 ladet foretage en statistisk beregning af det ventelige fremtidige behov, der viste, at der vil være et behov for uddannede arkitekter på ca. 3.000 fuldtarbejdende personer. En beregning med hensyntagen til forventet dødelighed og anden afgang fra erhvervet og til den antagelige aldersfordeling viste, at der for at opretholde en arkitektstand på 3.000 personer måtte uddannes i det mindste 90 arkitekter årligt.

Kommissionen har herefter foretaget en beregning af, hvor mange elever skolen skal have, når den årligt skal dimittere 90 arkitekter, og er under hensyntagen til den sandsynlige **frafaldsprocent** på de forskellige klassetrin kommet til det resultat, at der i normaluddannelsen (se bilag 1 vedr. undervisningen på kunstakademiet) bør være ca. 500. Antallet af hospitanter og specialstuderende anslås til 170, således at arkitektskolens samlede antal studerende i vintermånederne vil kunne anslås til 670 studerende. Kommissionens forslag med hensyn til arkitektskolens

normering med lærerkræfter går ud på, at skolen, der ved kommissionsbotænkningens afgivelse havde 8 professorater, 1 docentur, 1 lektorat samt bevilling til ca. 20 assistenter, bør have ialt 18 professorater, 11 docenturer, 8 lektorater samt bevilling til ca. 50 assistenter (normaluddannelsen), hvortil kommer en bevilling til assistenter til de forskellige specialkursus.

Hertil kommer udbygningen af arkitektskolens specialafdelinger. Fer alle **specialafdelinger** gælder det, at de skal bistå ved den normale arkitektskole i form af forelæsninger og konsultativ virksomhed ved tegnebordene. Begge disse former for undervisning i den normale arkitektskole vil foregå i arkitektskolens klasser og **auditorier**, undtagen i de tilfælde, hvor der er tale om tekniske specialafdelinger, såsom afdelingen for belysningslære, hvor demonstrationerne kræver særlige tekniske installationer og derfor må henlægges til et på afdelingen indrettet demonstrations- og forelæsningslokale.

Herudover vil nogle af **specialafdelingerne** imidlertid have individuelle studerende fra normalskolen og undertiden et mindre hold, der løser en opgave på den pågældende specialafdeling, hvilket vil kræve særlige lokaler på afdelingen. Afdelingerne vil som nævnt tillige have specialkursus for færdige arkitekter eller **hospitanter**, hvilket vil gøre det nødvendigt på afdelingerne at indrette demonstrations- og forelæsningslokaler.

Til folk udefra, der løser en speciel opgave eller udfører et **forskningsarbejde**, vil der endvidere udover tegnesalen kræves et studierum. Specialafdelingerne må endvidere som ovenfor berørt for en række afdelingers vedkommende forsynes med et rum til den professor, der leder afdelingen, samt almindeligvis til en videnskabelig assistent, **håndbibliotek** og arkiv samt for visse afdelingers vedkommende (**møbelafdelingen** og den byggetekniske afdeling) tillige med værkstedsrum og udstillingsrum.

Kunstakademiets lokalebehov.

1. Afdelingen for bygningskunst.

1. klasse:

1 kontor for leder (professor)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 laboratorium	á	21 "	21 "
1 håndbibliotek	á	14 "	14 "
1 skrivestue	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	30 "	30 "
1 modelværksted	á	14 "	14 "
1 rum for skolemateriel	á	14 "	14 "
1 rum for skolebetjent	á	21 "	21 "
1 arkiv for eleverarbejder	á	12 "	12 "
4 tegnesale á 20 pladser	á	84 "	336 "
1 auditorium, 90 pladser	á	115 "	115 "
1 auditorium, 20 pladser	á	35 "	35 "

1. klasse nettoetageareal, ialt

678 m²

2. klasse:

1 kontor for leder (professor)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 laboratorium	á	21 "	21 "
1 håndbibliotek	á	14 "	14 "
1 skrivestue	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	30 "	30 "
1 modelværksted	á	14 "	14 "
1 rum for skolemateriel	á	14 "	14 "
1 rum for skolebetjent	á	21 "	21 "
1 arkiv for eleverarbejder	á	14 "	14 "
4 tegnesale á 18 pladser	á	76 "	304 "
1 auditorium, 85 pladser	á	110 "	110 "
1 auditorium, 20 pladser	á	35 "	35 "

2. klasse nettoetageareal, ialt

643 m²

3. og 4. klasse:

Fælles lokaler:

4 kontorer for ledere (professorer)	á	24 m ²	96 m ²
4 forkontorer	á	14 "	56 "
4 kontorer for assistenter	á	14 "	56 "
4 laboratorier	á	21 "	84 "
4 håndbiblioteker	á	14 "	56 "

3. og 4. klasse, fælles lokaler, nettoetageareal, ialt 348 m²

3. klasse:

1 lærerværelse	á	45 m ²	45 m ²
1 skrivestue	á	14 "	14 "
1 modelværksted	á	28 "	28 "
1 rum for skolemateriel	á	14 "	14 "
1 rum for skolebetjent	á	21 "	21 "
1 rum for elevarbejder	á	18 "	18 "
10 tegnesale á 15 pladser	á	63 "	630 "
1 auditorium, 160 pladser	á	210 "	210 "
1 auditorium, 15 pladser	á	30 "	30 "

3. klasse nettoetageareal, ialt 1.010 m²

4. klasse:

1 lærerværelse	á	35 m ²	35 m ²
1 skrivestue	á	14 "	14 "
1 modelværksted	á	28 "	28 "
1 rum for skolemateriel	á	14 "	14 "
1 rum for skolebetjent	á	21 "	21 "
1 rum for elevarbejder	á	14 "	14 "
7 tegnesale á 18 pladser	á	76 "	532 "
1 auditorium, 120 pladser	á	160 "	160 "
1 auditorium, 20 pladser	á	35 "	35 "

4. klasse nettoetageareal, ialt 853 m²

5. klasse:

4 kontorer for ledere (professorer)	á	24 m ²	96 m ²
4 forkontorer	á	14 "	56 "
4 kontorer for assistenter	á	14 "	56 "
4 laboratorier	á	21 "	84 "
4 håndbiblioteker	á	14 "	56 "
1 lærerværelse	á	30 "	30 "
1 modelværksted	á	28 "	28 "
1 skrivestue	á	14 "	14 "
1 rum for skolemateriel	á	14 "	14 "
1 rum for skolebetjent	á	21 "	21 "
1 rum for eleverarbejder	á	18 "	18 "
7 tegnesale á 16 pladser	á	68 "	476 "
1 auditorium, 115 pladser	á	155 "	155 "
1 auditorium, 20 pladser	á	35 "	35 "

5. klasse nettoetageareal, ialt			1.139 m ²

Afdelingen for byplanlægning:

(kursus ca. 20 studerende, individuelle studerende ca. 5).

1 kontor for leder (professor)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	14 "	14 "
1 håndbibliotek, lysbilledsamling m.v. á	á	21 "	21 "
1 tegnesal, 20 pladser	á	84 "	84 "
1 tegnesal, 10 pladser	á	42 "	42 "
Tegnesalene påregnes også brugt som auditorier.			

Afdelingen for byplanlægning, nettoetageareal, ialt			213 m ²

Afdelingen for havekunst:

(kursus (2-årigt) og individuelle studerende ca. 20).

1 kontor for leder (professor)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	14 "	14 "
1 håndbibliotek, lysbilledsamling m.v. á		21 "	21 "
1 tegnesal, 20 pladser	á	84 "	84 "

Tegnesal og håndbibliotek påregnes brugt som auditorier.

Afdelingen for havekunst, nettoetageareal, ialt

171 m²

Afdelingen for landbrugsbyggeri:

(kursus og individuelle studerende ca. 20).

1 kontor for leder (professor)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 mødelokale, 20 pladser	á	40 "	40 "
1 rum for studiematerialer, håndbibliotek, lysbilledsamling m.v.	á	14 "	14 "
1 tegnesal, 20 pladser	á	84 "	84 "

Afdelingen for landbrugsbyggeri, nettoetageareal, ialt

190 m²

Afdelingen for industri- og erhvervsbyggeri:

(kursus og individuelle studerende ca. 15).

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 håndbibliotek, lysbilledsamling	á	21 "	21 "
1 tegnesal, 15 pladser	á	63 "	63 "

Afdelingen for industri- og erhvervsbyggeri, nettoetageareal, ialt

136 m²

Afdelingen for arkitekturstudier og opmåling:

(individuelle studerende, eventuelt kursus for hospitanter ved særlige opgaver, ca. 10).

1 kontor for leder (professor)	á 24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á 14 "	14 "
1 kontor for assistent	á 14 "	14 "
1 arkivrum	á 21 "	21 "
1 materialerum	á 14 "	14 "
1 rum for skolebetjent	á 14 "	14 "
1 lærerværelse	á 21 "	21 "
1 tegnesal, 10 pladser	á 42 "	42 "

Afdelingen for arkitekturstudier og opmåling, nettoetageareal, ialt

164 m²

Afdelingen for byggeteknik:

(kursus og individuelle studerende 15-20).

1 kontor for leder (professor)	á 24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á 14 "	14 "
1 kontor for assistent	á 14 "	14 "
1 arkiv- og materialerum	á 24 "	24 "
1 rum for skolebetjent	á 14 "	14 "
1 rum for håndværkspersonale	á 24 "	24 "
1 materialerum til værksteder	á 45 "	45 "
1 konstruktionshal (med adgang til friarealer)	á 140 "	140 "
7 værksteder	á 20 "	140 "
1 studierum	á 35 "	35 "
2 tegnesale á 10 pladser	á 42 "	84 "
1 auditorium, 85 pladser	á 110 "	110 "
1 auditorium, 35 pladser	á 60 "	60 "

Afdelingen for byggeteknik, nettoetageareal, ialt

728 m²

Afdelingen for belysning:

(eventuelt kursus vedrørende dagslys, individuelle studerende 10).

1 kontor for leder (docent)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 demonstrationslokale, 60 pladser, glasvægge 3 sider, glasloft	á	100 "	100 "
1 håndbibliotek, lysbilledsamling m.v. á	á	24 "	24 "
1 arbejdslaboratorium	á	21 "	21 "
1 værksted	á	14 "	14 "
1 tegnesal, 10 pladser	á	42 "	42 "

Afdelingen for belysning, nettoetageareal, ialt

239 m²

Afdelingen for industriel formgivning:

(Kursus (antagelig 2-årigt) og individuelle studerende 15-25 (antagelig mange hospitanter)).

1 kontor for leder (professor)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	14 "	14 "
1 materialerum	á	14 "	14 "
1 rum for skolebetjent	á	14 "	14 "
1 modelværksted	á	21 "	21 "
1 tegnesal, 20 pladser	á	84 "	84 "
1 tegnesal, 10 pladser	á	42 "	42 "

Afdelingen for industriel formgivning, nettoetageareal,

241 m²

Afdelingen for møbel- og rumkunst:

(kursus ca. 15, individuelle studerende 5-10, (hovedsagelig hospitanter)).

1 kontor for leder (professor)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	14 "	14 "
1 værksted	á	40 "	40 "
1 håndbibliotek	á	14 "	14 "
1 tegnesal, 20 pladser	á	84 "	84 "
1 tegnesal, 10 pladser	á	42 "	42 "
1 auditorium, 35 pladser	á	60 "	60 "

Afdelingen for møbel- og rumkunst, nettoetageareal, ialt

306 m²

Afdelingen for industriel grafik:

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse, håndbibliotek	á	14 "	14 "
1 tegnesal, 20 pladser	á	84 "	84 "

Afdelingen for industriel grafik, nettoetageareal, ialt 150 m²

Andre afdelinger:

For følgende afdelinger:

1. Boligbyggeri (ledes af professor i bygningskunst)
2. Bygningsstatik (1 professor)
3. Perspektiv (1 docent)
4. Frihåndstegning (1 docent)
5. Administration og organisation (1 docent)
6. Byggeriets økonomi
7. Varme, ventilation og sanitet (1 docent)
8. Lydlære (1 docent)
9. Restaurering (1 docent)
10. Arkitekturhistorie (1 docent)
11. Sociologi (1 docent)
12. Bygningsret (1 lektor)
13. Landmåling og nivellering (1 lektor)
14. Billedkunstens historie (1 lektor)

må der regnes med nedennævnte lokaler pr. afdeling
(med mulighed for udvidelser i det omfang, der
opstår behov for for faste kurser uden for
normalskolen).

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 studierum	á	30 "	30 "
1 arkiv- og materialerum	á	24 "	24 "
evt. kontor til assistent	á	14 "	14 "

14 afdelinger á 92 m², nettoetageareal, ialt 1.288 m²

Administration af afdelingen for bygningskunst:

1 kontor for leder (dekanen)	á 24 m ²	24 m ²	
1 forkontor	á 14 "	14 "	
1 kontor for assistent	á 14 "	14 "	
1 kontor for inspektør	á 14 "	14 "	

Administration, dekankontor, nettoetageareal, ialt			66 m ²

Bygningskunst, ialt: nettoetageareal		8.563 m ²	
bruttoetageareal (8.563 m ² + 40 %)			ca. 12.000 m ²
			=====

2. Afdelingen for billedkunst:

Malerskolen: (3 professorer).

3 professorateliers	á 30 m ²	90 m ²	
6 arbejdsateliers	á 75 "	450 "	
3 ateliers	á 30 "	90 "	
3 materiale- og depotrum	á 20 "	60 "	
3 hvilerum for modeller	á 6 "	18 "	
1 rum for skolebetjent	á 10 "	10 "	
1 udstillingsgalleri		100 "	

Malerskolen, nettoetageareal, ialt			818 m ²

Frescoskolen: (1 professor).

1 professoratelier	á 30 m ²	30 m ²	
1 assistentrum	á 10 "	10 "	
2 arbejdsateliers	á 150 "	300 "	
1 mosaikrum	á 50 "	50 "	
3 materialerum	á 20 "	60 "	
1 hvilerum for modeller	á 6 "	6 "	

Frescoskolen, nettoetageareal, ialt			456 m ²

Grafisk skole: (1 docent).

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 assistentrum	á	12 "	12 "
1 arbejdsrum til ætsning	á	30 "	30 "
1 arbejdsrum til trykning	á	75 "	75 "
1 arbejdsrum til radering	á	50 "	50 "
1 arbejdsrum til modelstudie	á	50 "	50 "
1 arbejdsrum til særlige opgaver	á	25 "	25 "
1 materiale- og rekvisitrum	á	20 "	20 "
1 rum til litografiske sten	á	50 "	50 "
1 renserum	á	10 "	10 "

Grafisk skole, nettoetageareal, ialt

360 m²

Billedhuggerskolen: (2 professorer).

2 professorateliers	á	30 m ²	60 m ²
2 assistentrum	á	10 "	20 "
2 arbejdsateliers	á	150 "	300 "
6 studierum - tegning	á	30 "	180 "
6 materialerum	á	20 "	120 "
1 rum for skolebetjent	á	10 "	10 "
1 værksted	á	30 "	30 "

Billedhuggerskolen, nettoetageareal, ialt

720 m²

Gipseri:

1 lærerrum	á	20 m ²	20 m ²
1 støberi	á	100 "	100 "
1 rum for forme	á	30 "	30 "
1 materialerum	á	25 "	25 "

Gipseri, nettoetageareal, ialt

175 m²

Anatomiskolen:

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	14 "	14 "
1 håndbibliotek	á	14 "	14 "
1 auditorium	á	90 "	90 "
1 atelier	á	30 "	30 "

Anatomiskolen, nettoetageareal, ialt

200 m²

Perspektivskolen:

1 lærerrum	á	10 m ²	10 m ²
1 materialerum	á	20 "	20 "
1 særundervisningsrum	á	25 "	25 "
2 undervisningslokaler	á	50 "	100 "

Perspektivskolen, nettoetageareal, ialt

155 m²

Farveteknisk laboratorium:

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	14 "	14 "
1 håndbibliotek	á	14 "	14 "
1 materialerum	á	20 "	20 "
1 rum for farvetekniske øvelser	á	50 "	50 "
1 rum for rivemaskine	á	25 "	25 "
1 rum for lærredspræparering	á	25 "	25 "

Farveteknisk laboratorium, nettoetageareal, ialt

200 m²

Keramisk værksted:

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "
1 lærerværelse	á	14 "	14 "
1 analyserum med statikskab	á	30 "	30 "
1 komb. laboratorium og auditorium	á	75 "	75 "
1 værksted med tørrehylder	á	70 "	70 "
1 ovnrúm	á	50 "	50 "
1 fotografisk mørkekammer	á	10 "	10 "

Keramisk værksted, nettoetageareal, ialt

301 m²

Andre afdelinger:

For følgende afdelinger:

1. Experimentalskole,
 2. Mosaikskole,
 3. Væveskole,
 4. Illustrations- og bogkunst,
- må der regnes med nedennævnte lokaler pr. afdeling
(med mulighed for udvidelser).

1 kontor for leder	á	24 m ²	24 m ²
1 atelier	á	60 "	60 "
1 materialerum	á	24 "	24 "

4 afdelinger á 108 m², nettoetageareal, ialt

432 m²

Administration af afdelingen for billedkunst:

1 kontor for leder (dekanen)	á	24 m ²	24 m ²
1 forkontor	á	14 "	14 "
1 kontor for assistent	á	14 "	14 "

Administration, billedkunst, nettoetageareal, ialt

52 m²

Billedkunst, ialt: nettoetageareal 3.869 m²

bruttoetageareal (3.869 m² + 40 %). . . ca. 5.500 m²

=====

3. Samlinger og fællesarealer:

Kunstakademiets kunstsamling (slottets 1. etage) . . .	980 m ²	
Kunstakademiets bibliotek med samlingen af arkitekturtegninger	935 "	
Kunstakademiets lysbilledsamling	125 "	
Byggeteknisk studiearkiv	600 "	
Kunsthistorisk laboratorium for billedkunst	85 "	
Kunsthistorisk laboratorium for bygningskunst	85 "	
Statens kunsthistoriske fotografisamling	200 "	
Byplanlaboratoriet	300 "	
Fællesauditorium	800 "	
Studerendes kantine	750 "	
Studerendes råd	250 "	
Lærerkantine	200 "	
<hr/>		
Samlinger og fællesarealer, ialt: nettoetageareal . .	5.310 m ²	
	bruttoetageareal (5.310 m ² + 40 %)	ca. 7.400 m ² =====

4. Kunstakademiets administration

<u>Rektors kontor</u>	24 m ²	
Forkontor	14 "	
Sekretær	14 "	
Skrivestue	14 "	
Mødelokale	24 "	
Arkiv	25 "	
<hr/>		
Rektors kontorer, nettoetageareal, ialt		115 m ²
<u>Administrators kontor</u>	24 m ²	
Forkontor	14 "	
Sekretær	14 "	
Skrivestue	14 "	
Mødelokale	20 "	
Kasse og bogholderi	48 "	
Ekspedition	22 "	
Arkiv	25 "	
<hr/>		
Administrators kontorer, nettoetageareal, ialt		181 m ²

<u>Præsidentens kontor</u>	24 m ²
Forkontor	14 "
Sekretær	14 "
Skrivestue	14 "
Møderum	20 "
Arkiv	25 "

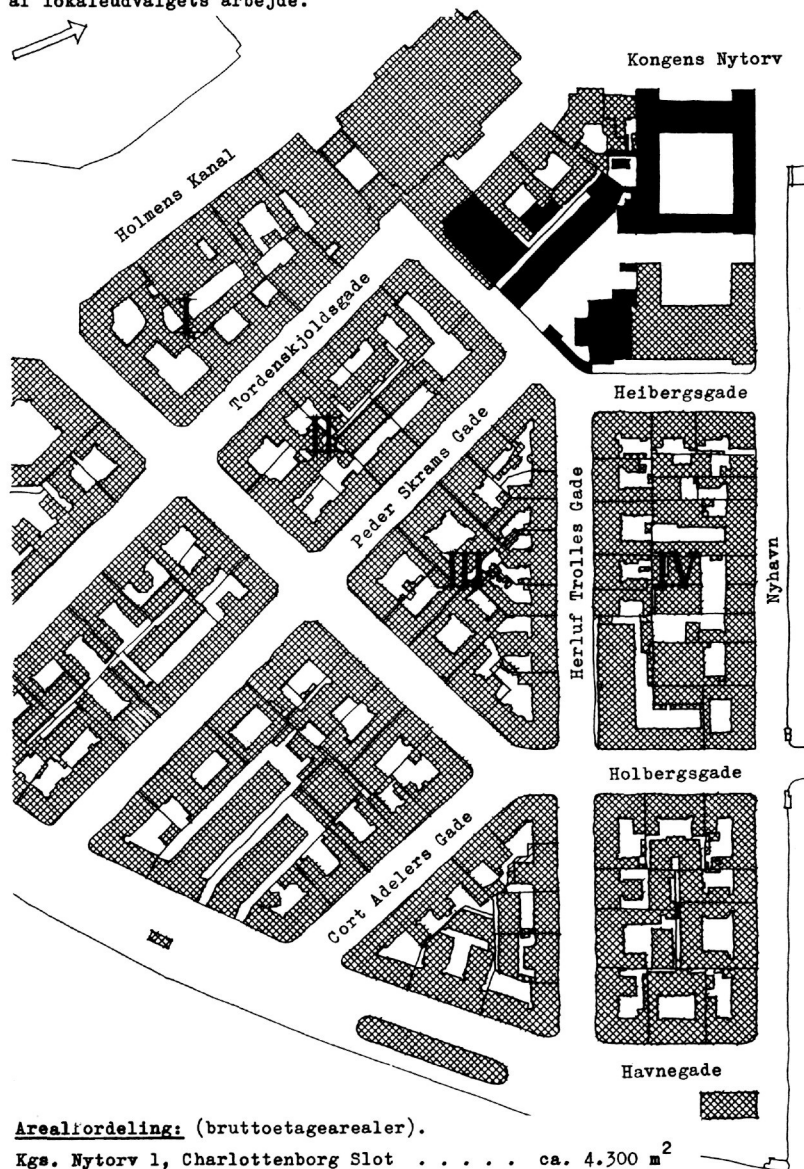
Akademirådets mødelokaler, festsalen, kuppelsalen samt nordre og søndre forsale til kuppelsalen er medregnet under fælleslokaler i kunstakademiets kunstsamling.

Præsidentens kontorer, nettoetageareal, ialt	111 m ²
Kunstakademiets administration, ialt: nettoetageareal	407 m ²

bruttoetageareal
(407 m² + 40 %)

ca. 600 m²
=====

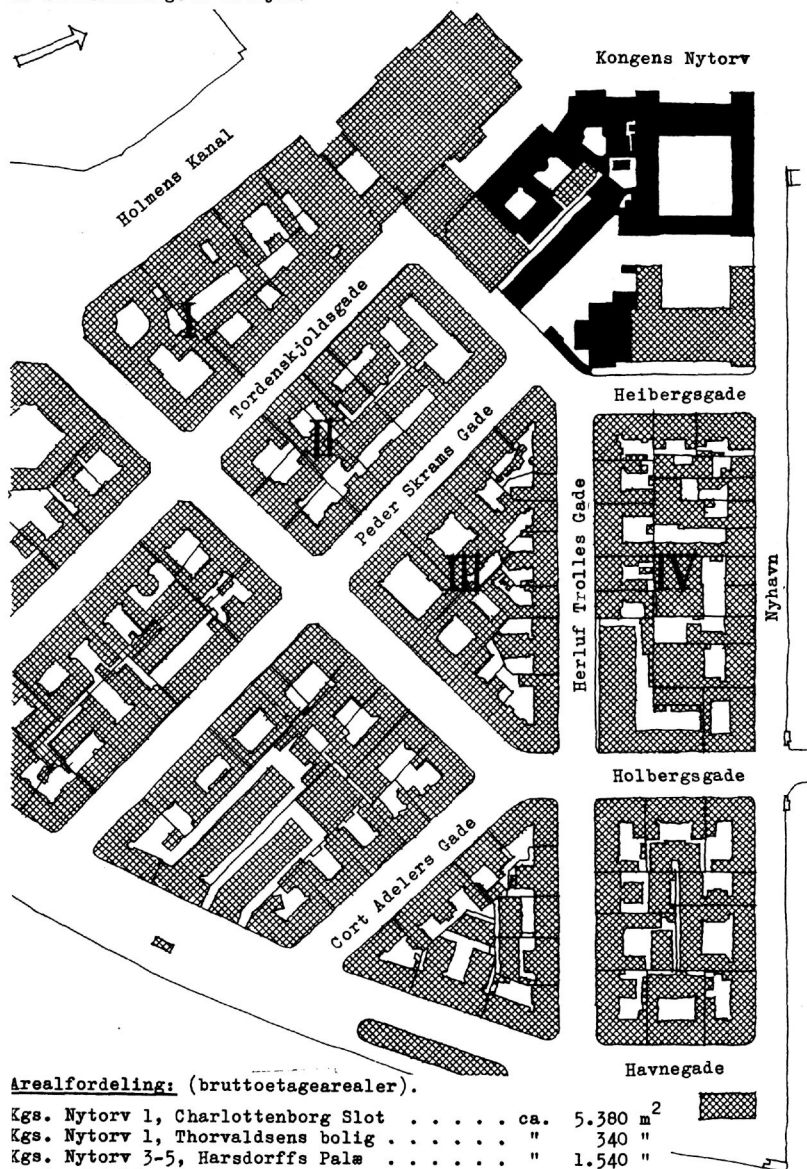
Grafisk fremstilling af placeringen af kunstakademiets lokaler i forbindelse med Charlottenborg Slot ved begyndelsen af lokaleudvalgets arbejde.

Arealfordeling: (bruttoetagearealer).

Kgs. Nytorv 1, Charlottenborg Slot	ca. 4.300 m ²
Kgs. Nytorv 1, Thorvaldsens bolig	" 340 "
Tordenskjoldsgade 3	" 325 "
Heibergsgade 7, Nye Scene	" 1.550 "
Heibergsgade 9, Rebslagerbane og garnmagasin.	" 1.300 "
Nyhavn 2, Udstillingsbygningen	" 925 "
Lejede arealer uden for Gammelholm:	
Frederiksholms Kanal 26-28	" 700 "
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>	
Ialt	ca. 9.450 m ²

Grafisk fremstilling af placeringen af kunstakademiets lokaler i forbindelse med Charlottenborg Slot ved afslutningen af lokaleudvalgets arbejde.

Arealfordeling: (bruttoetagearealer).

Kgs. Nytorv 1, Charlottenborg Slot	ca.	5.380 m ²
Kgs. Nytorv 1, Thorvaldsens bolig	"	340 "
Kgs. Nytorv 3-5, Harsdorffs Palm	"	1.540 "
Tordenskjoldsgade 1, Brønnums ejendom	"	810 "
Tordenskjoldsgade 3	"	2.720 "
Heibergsgade 9, Rebslagerbane og garnmagasin.	"	1.290 "
Nyhavn 2, Udstillingsbygningen	"	910 "
Lejede arealer uden for Gammelholm:		
Frederiksholms Kanal 26-28.	"	750 "
Vester Voldgade	"	200 "

Ialt	ca.	14.000 m ²

STATENS TRYKNINGSKONTOR
Un OO-142-bet.